Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto . . . $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki:

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 197. — ŠTEV. 197. NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 22, 1917. — SREDA, 22. AVGUSTA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Mizerija v Avstriji.

ZARADI ŽALOSTNEGA POLOŽAJA ZAHTEVAJO MIR. — TEŽKO JE GLEDATI. — ŠE ENA ZIMSKA VOJNA NEMOGOČA. — NEMCI PRAVIJO, DA RUSIJA ZARADI ANGLIJE NE SME SKLENITI MIRU. ČEHI, POLJAKI IN JUGOSLOVANI HREPENE PO SVOBODI.

Bern, 21. avgusta. — V zadnjem času so Nemci, Avstrijci in Madžari živeli v upanju, da bo mogoče skleniti separaten mir z Rusijo. Nič gotovega se ni o tem vedelo; niti časopisi niso smeli o tem razpravljati.

Toda, česar človek željno pričakuje, na to tudi upa; čim večja je želja, tem večje je upanje.

Tako so tudi v Avstriji in Nemčiji bili prepričani, da bo prišlo do separatnega miru z Rusijo. Skrbelo pa se je za to, da za sklep miru ne bi bila odgovorna ne avstrijska, ne nemška vlada.

Vendar pa je nemška kakor tudi avstrijska vlada raz poslala na vse kraje svoje agente z namenom, da pridejo v dotiko z ruskimi pacifisti. Posluževali so se celo nekaterih ruskih častnikov in vojakov, ki so bili vjeti v Nemčiji, da se dogovore z Rusi o miru.

Ruskim ujetnikom je bilo dovoljeno, da so smeli iti preko meje, kadar se jim je ljubilo, samo da so izjavili, da bodo delali za mir. Nekateri so pripovedovali, koliko gorja morajo pretrpeti ruski ujetniki v Nemčiji in zaradi njih bi se morala končati vojna. Vsi pa so morali reči, da so srečni, da so ušli iz nemškega ujetništva.

Med rusko vojaštvo so Nemci razširili listke, v katerih se je na nesramen način dolžilo Francoze in Angleže raznih grozot. Posebno Angleško so dolžili, da je edina kriva, da Rusija ne sme skleniti miru po zmernih pogojih.

Take listke so metali tudi nemški letalci v ruske zakope. Ako sedaj trdi Nemčija, da ni iskala separatnega miru z Rusijo, je laž.

Takoimenovana socjalistična konferenca v Stockholmu je bilo delo Hoffmanna in Grimma. Ta konferenca se je izjalovila in Nemčija ni dosegla, kar si je tako zelo želela. Mnogo socjalistov ki so bili namenjeni vdeležiti se konference, se nahaja v Bernu v Švici in so gotovo potrti.

Mogoče ne bo nikdo vedel, koliko je ta nameravana konferenca veljala Nemčiji. Nekaj tednov pred konferenco je odpotovalo veliko število Poljakov, Rusov in pol-Rusov, Nemcev in pol-Nemcev, judov, Turkov, vernikov in nevernikov iz Berna v Stockholm; vsi so bili na novo oblečeni in vozili so se v prvem razredu.

Ne samo, da jim je Nemčija dovolila prosto vožnjo na nemških železnicah, dala jim je še znatno podporo. Zdaj pa Nemčija trobi v svet, da ni imela nobene zveze s stockholmsko konferenco in s Hoffmann-Grimmovo agitacijo.

Dasiravno se vedno zatrjuje, da je nemško-avstrijska zveza nerazdružljiva, vendar temu ni tako. Hindenburgov in Ludendorffov obisk na Dunaju 2. julija in cesarjev 6. julija ni bil za zabavo.

Finančni polom v Avstriji, vojaški položaj in notranji razdor ter dogodljaji v avstrijskem državnem zboru so dosegli višek in posredovanje je bilo neobhodno potrebno, zlasti še, ker se ravno pričela ruska ofenziva.

Značilna je Hindenburgova dunajska izjava, katero so prinesli vsi dunajski listi 3. julija, da bodo Nemčija in njeni zavezniki dobili zmago, samo ako narodi zdržijo toliko časa, da podmorski čolni izvrše svoje delo. Hindenburg pa je tedaj pozabil, da je v marcu rekel, da bo Anglija primorana koncem maja prositi za mir. Zdaj pa je stopila v vojno tudi Amerika in Nemci pravijo da jih to ne briga.

Reventlov piše v "Tageszeitung", da se dolži Avstrijo, da se namerava izneveriti zvezi z Nemčijo in da si žele Čehi, Poljaki in Jugoslovani svobode. Vse to, pravi Reventlow, se ne sme vzeti za resno.

Niti Hindenburgova proklamacija, niti Karlova amnestija ne more odvrniti tega, kar mora priti nad Avstrijo. Ni več vprašanja, da vlada v Avstriji mizerija in pomanjkanje. Vse je mnogo slabše kot v Nemčiji, kajti v Avstriji ni take organizacije kot v Nemčiji.

Kar je vpeljala Nemčija že takoj spočetka vojne, je Avstrija vpeljala še-le sredi 1916. Dr. Steinwender je priznal v poslanski zbornici, da znašajo samo obresti vojnega posojila eno miljardo 314 miljonov kron. Pozneje pa se je vzelo še 7 in pol miljard posojila.

Do zdaj pripada na vsako osebo v Avstriji 660 kron vojnega dolga.

Avstrijska armada je zelo veliko trpela zaradi tega, ker so celi polki dezertirali k sovražniku in vlada je prisiljena poklicati pod orožje može do 60. leta, dasiravno se glasi uradno povelje, da se morajo odpustiti možje nad 52 let. Splošno je po državi upeljano vojaško sodišče, ki strogo kaznuje najmanjši pregrešek tudi v takem slučaju, ako nima nikake zveze z vojaško zadevo.

Pomanjkanje vlada po celi deželi navzlic sadju in zelenjavi, tako da je nek socjalistični poslanec v državnem zboru pokazal izkaznico, kjer je bilo kot vzrok smrti navedeno pomanjkanje.

Toda na deželi položaj ni tako slab kot po mestih, kjer je umrljivost otrok zelo velika. Umrje trikrat več otrok kot pa se jih rodi.

Da so razmere zelo žalostne, nam je dokaz izjava dunajskega župana dr. Weisskirchnerja, ki je rekel, da nima voz, ne konj, da bi mogel odvesti iz mesta razne odpadke in da nikakor ne more zabraniti, da ne bi ležali po cestah.

Nemčija bo mogoče še lahko zdržala eno zimsko vojno, nemogoče pa je, da bi jo zdržala Avstrija.

Pershingova armada.

Petain pravi, da bodo Amerikanci kmalu šli v boj. — Petain jih je nadzoroval. — "Izborna armada."

Ameriško taborišče na Francoskem, 21. avgusta. — Francoski vrhovni poveljnik general Petain je danes prvikrat obiskal ameriške čete in se je pohvalno izrazil o vsem, kar je videl.

"Izvanredno sem zadovoljen z vsem, kar sem videl ob svojem nadzorovanju", je rekel Petain. "Vežbanje je tako napredovalo, da sem prepričan, da se bodo ameriške čete v zelo kratkem času pokazale kot izborna bojna sila."

Generala Petaina je spremljal ameriški poveljnik general Pershing. Popoldne sta oba generala odšla na francosko bojišče, kjer bosta ostala nekaj dni. Bila sta zelo zaposlena. Prevozila sta v enem dnevu več kot sto milj in obiskala vsako vas, kjer so nastanjeni ameriški vojaki.

Francoskim vežbajočim častnikom se je Petain iskreno zahvalil ter izrazil upanje, da se bodo Amerikanci izkazali kot dobre učence.

Tudi Pershing je bil zelo zadovoljen z inšpiciranjem in je izjavil:

"Zelo sem zadovoljen z vsem, kar sem danes videl. Ena stvar posebno vsakemu ugaja, namreč dobro razpoloženje, ki vlada med častniki in moštvom. Vežbanje dobro napreduje in je zadovoljivo v vsakem oziru."

Zelo so zanimali Pershinga francoski kirasirji. Bil je krasen dan in ves čas je plaval v zraku srebrn aeroplan, koder sta se vozila Petain in Pershing. V bližini je bilo več nemških letal, od katerih je enega izstrelil francoski letalc.

Pri nadzorovanju čet se je nabralo mnogo ljudstva iz okolice. Pershing je pristopil k nekemu dečku in ga vprašal, kdaj bo moral iti k vojakom. Rekel je, da šele 1923. Pershing se smeje odgovori: "No, potem boš moral še dolgo čakati." In deček je možato salutiral.

Pogosto se približajo Pershingu deklice, ki mu prinašajo cvetlice. General se je že privadil francoskemu običaju in večkrat poljubi rožna lica kake lepe francoske deklice; potem pa se zahvali za cvetlice najprej v angleščini, potem pa še v francoščini.

Karol za mir.

Karol se zavzema za mir. — Ne ozira se na nemško mnenje. — Največji zagovornik miru.

Stockholm, Švedsko, 21. avgusta. — Iz Avstrije prihajajo iz vrjetnih virov poročila, da je avstrijski cesar Karol glavni zagovornik miru v centralnih državah. Splošno je javnost prepričana, da bo porabil vse pripomočke, ki jih ima na razpolago, da se sklene mir. Pri tem se ne bo ozirala na javno mnenje v Nemčiji, ali pa v sovražnih državah.

Rumunsko bojišče.

Rusi in Rumuni se hrabro držijo. Tudi v Voliniji so Nemci odbiti. Zračni boji pri Rigi.

Petrograd, Rusija, 21. avgusta. Okoli Dvinska je bilo živahno streljanje. Zelo hudo je bilo nemško bombardiranje pri jezeru Trisvjati. Pri Vladimir-Volinskem so Nemci vprizorili napad s strupenimi plini in so poskušali pričeti ofenzivo, kar se jim pa ni posrečilo.

Na rumunskem bojišču ob Bistrici so Nemci pogosto napadali pa jih je pehota vedno odbila.

Pri Okni so včeraj Avstrijci in Nemci pričeli močno ofenzivo in ob gorovju med Slanico in Oituzom. Proti večeru se jim je posrečilo nekoliko napredovati. Boji za posest tovarne v Stakleris so se nadaljevali skozi ves dan z menjajočim uspehom.

V okolici Fokšani in ob železniški progi med Fokšani in Ajud so Rumuni odbili vse napade. — Vzhodno od železnice so Rumuni v protinapadu pregnali sovražnika iz zakopov, katere so izgubili prejšni dan.

V Baltiškem morju so nemški letalci izvršili napad na obrežje Oesel. V zalivu pri Rigi so se ruski letalci spopadli z nemškimi, ki so se morali umakniti. Ruski letalci so tudi poleteli nad Kurlandijo in so metali bombe na vojaške naprave.

Ruski glavni stan, 20. avgusta. Rumunska armada mora zdržati hud nemški pritisk. Nemci, katerim ni treba niti prikrivati, prevažajo na rumunsko bojišče, ker jih tam ne potrebujejo.

Rumunci so zelo dobro oboroženi in njihovi polki so organizirani na francoski način in se more vsak zdržati proti enaki sili.

Rumunci kaj radi pokažejo Rusom, kako so hrabri. "Tovariši", kakor jih Rumunci nazivljejo, odkar so se bratili z Nemci v Galiciji, neenako pomagajo Rumunom. Rusi so nelojalni napram Rumunom in dezertirajo. Med Rusi je še vedno mnogo nemških agentov. Toda Rumuni se drže hrabro proti sovražniku, ki jim je nasproti in proti sovražniku od zadej.

Japonci v Evropo.

Pariz, Francija, 21. avgusta. — "Matin" predlaga, da bi japonske čete nadomestile ruske garnizije v sibirskih mestih ter naj bi tudi ojačile na fronti rusko armado, ki omahuje.

To potrjujejo avstrijski listi ob priliki prvega rojstnega dne, od kar je Karol avstrijski cesar.

"Freie Presse" piše:

"Pridobil si je simpatije vsega naroda zaradi odločnosti, s katero se je postavil na čelo mirovni politiki. Pri tem pa se ni dal vplivati od nobene strani. Tudi največji nasprotniki v sovražnih državah mu morajo to priznati. Cesar Karol je voditelj mirovnega vprašanja. Bog ohrani cesarja Karola in dodeli nam mir."

Francosko bojišče.

Vroči boji pri Lensu. — Kanadci in Nemci obenem v ofenzivi. — Nemci pognani nazaj.

Pariz, Francija, 21. avgusta. — Na planoti pri Cerny so Nemci naskočili francoske postojanke, pa so bili odbiti in so se morali zopet umakniti v svoje postojanke. Napadali so tudi zapadno od Hurtebise, pa niso imeli uspeha.

Severno od Verduna so se Nemci ponoči hrabro borili; vsi njihovi protinapadi v gozdu pri Avocourt in Caurieres so bili odbiti. Imeli so zelo velike izgube. Francozi so obdržali vse pridobljeno ozemlje in so utrdili svoje postojanke. Ujeli so več kot 5000 neranjenih Nemcev, med njimi 116 častnikov.

Sinoči so nemški letalci bombardirali francosko ozadje; posebno pa še mesto, kjer so se zbirali nemški ujetniki, od katerih jih je bilo mnogo ubitih.

Francozi so zavzeli celo vrsto nemških zakopov v okraju St. Hilaire. Ko so se Nemci umaknili, se je izkazalo, da so bili zapuščeni zakopi napolnjeni z mrtvimi Nemci. —

Boji okoli Verduna se nadaljujejo. Francozi so zavzli Cote l'Oie na levem bregu Mozele. Na desnem bregu pa so prišli v vas Samogneaux in zavzeli celo vrsto zakopov, ki vežejo vas s postojankami na hribu št. 144. Nemški protinapadi so bili odbiti. Ujetih nemških vojakov še niso prešteli.

London, Anglija, 21. avgusta. — Danes zjutraj so Nemci v tretje poskusili polastiti se izgubljenega ozemlja okoli Epehy. Dasiravno so se posluževali tekočega ognja, so bili vedno odbiti. Angleži so obdržali vse pozicije. Vzhodno od Epehy ob st. quentinskem prekopu so Angleži vdrli v nemške zakope in so se vrnili z ujetniki.

Zgodaj zjutraj so Angleži naskočili nemške postojanke, ki se naslanjajo na Lens ter so zavzeli 2000 jardov zakopov.

Boji ob Soči.

Avstrijska črta prebita. — Bojne ladje. — Nad 10 tisoč ujetnikov. Korito in Selo.

Rim, Italija, 21. avgusta. — Velika bitka ob Soči se nadaljuje brez prenehanja. Iz vojnega ura, da se poroča, da Avstrijci omagujejo in da gubijo postojanko za postojanko. Do včeraj zvečer so Lahi ujeli 10.351 Avstrijcev. Med temi je 243 častnikov. Mnogo ranjenih ujetnikov pa se nahaja po bolnišnicah.

Lahom pomagajo tudi monitorji v tržaškem zalivu in laške čete korakajo naprej navzlic hudemu avstrijskemu odporu.

Nič manj hudi boji so na kraški planoti in ob obrežju. Laške brigade so zavzele zelo utrjene avstrijske postojanke med Koritom in Selom, blizu močno utrjene Stare Lokve.

Nad bojiščem je plulo 261 laških aeroplanov, ki so bombardirali avstrijske čete, ki so se zbirale med Selom in Komnom ter na vzhodnem pobočju Grmade. — Naprave ob trbiški železnici in čete v tem okraju so bile bombardirane. Eno laško letalo se ni vrnilo. Uničeno je bilo eno avstrijsko letalo.

V nedeljo zvečer so poskusili Avstrijci prodirati na Krasu in v Trentinu; namera pa se jim je ponesrečila.

Pomorska bitka?

Atlantako pristanišče, 21. avgusta. — Angleški admiral H. T. Hibbert, ki je v vojni službi ves čas vojne, pa še ni videl nemškega podmorskega čolna. Admiral pravi, da se v sedanji vojni ne bo izvojevala zmaga brez velike pomorske bitke. "Berem v časopisih", je rekel admiral, "da je cesar Viljem obiskal mornarico v Wilhelmshafen. Zaradi tega pričakujem bojevanje v tej smeri."

Iz Washingtona.

WILSON JE PREPRIČAN, DA JE MOGOČE SAMO POTOM ZMAGE DOSEČI TRAJEN MIR. — WILSON BO TEDAJ ODGOVORIL PAPEŽU, KO BO ZAČELA PERSHINGOVA ARMADA OFENZIVO. — DRŽAVNI DEPARTMENT JE DOBIL IZ RUSIJE ZELO UGODNA POROČILA. — RUSKA KOMISIJA.

Washington, D. C., 21. avgusta. — Predsednik Wilson je danes pozval vse člane kabineta, naj z vsemi silami delujejo za ojačenje ameriške armade.

Združene države še niso odgovorile na papeževo noto in najbrže ne bodo toliko časa, dokler ne bodo popolnoma pripravljene.

Običajna konferenca, ki se ponavadi vrši vsak torek v Beli hiši, je vsled tega izostala.

Na papeževo noto bodo najbrže odgovorile vse bojujoče se države. Evropski zavezniki bodo odgovorili skupaj, centralni zavezniki skupaj, dočim bo odgovorila Amerika posebej.

Združene države so vstopile v vojno v imenu pravice in človečanstva, dočim se bojujejo ostali zavezniki s povsem drugačnimi nameni.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da bo predsednik Wilson tedaj odgovoril papežu, ko bodo stopile ameriške čete v Franciji v ofenzivo.

Iz Italije in Rusije prihajajo neprestano brzojavke, v katerih se poziva Združene države, naj vzdrže in naj napno vse svoje moči, da se bo vojna za zaveznike uspešno končala.

V vseh brzojavkah je pa tudi izražena prošnja, naj Združene države ne verujejo Nemčiji in Avstriji in naj prezrejo vse njune mirovne ponudbe.

Državni department noče objaviti nobene tozadevne brzojavke.

Obenem se je tudi doznalo, da se ruska vlada ne bo začela pogajati na podlagi papeževe note.

Člani ruske komisije so bili danes v Bostonu. Člani komisije so precej razočarani, ker ne bodo dobili od Združenih držav tako hitro financielne pomoči kot so domnevali ob svojem prihodu v Ameriko.

Zastopniki nevtralnih dežel, ki se zdaj mudijo v Združenih državah, delujejo z vso silo za mir.

Ena največjih agitatoric za mir je norveška komisija. Zavezniki kakor tudi Amerika so prepričani, da se jim Norveška v sedanji vojni ne bo pridružila.

V slučaju, da bi stopila Norveška na stran zaveznikov, bi Nemčija napadla Dansko, anektirala Jutlandijo ter vstanovila svoje mornariške baze v danskem vodovju.

Stavka v Navy Yard.

BURNO ZBOROVANJE. — SKLENILI SO, DA SE DELO PUSTI. — DESET TISOČ DELAVCEV V BROOKLYNU BO ŠLO NA STAVKO. — DELEŽ PRI VELIKIH DOBIČKIH.

1,500 stavkujočih ladijskih strojnikov je v včerajšnji burni seji v Tammany Hall zahtevalo, da zastavka deset tisoč delavcev v brooklynski ladjedelnici. Dasiravno so si voditelji unije na vso moč prizadevali, da bi delavce odvrnili od namere, se je vendar sklenilo, da delavci v ladjedelnici, ki izvršuje večinoma vladne naročbe, "resignirajo", ker pa zveznih postavah ne morejo razglasiti stavke.

Stavka se bo razširila na vse ladjedelnice v New Yorku in okolici.

Resolucija, ki je bila sprejeta ob velikem vrišču, se glasi:

— Sklenjeno, da se naroči 'Marine Trade Council-u', da odpokliče vse delavce v delavnicah v newyorškem pristanišču in okolici; ravno tako tudi v brooklynskem Navy Yardy, v kolikor so zaposleni pri gradbi ladij, ne glede na to, ako je bilo njihovim zahtevam ugodeno, ali ne.

Zborovanju je predsedoval predsednik Marine Trade Council, William Decker, ki si je, kakor tudi drugi govorniki, prizadeval, da bi pregovoril delavce, da naj ne gredo predaleč. Po dvorani pa ob vsakem takem slučaju nastalo vpitje in govornik je moral prenehati.

Delavci so zahtevali, da imajo delež pri velikih dobičkih, katere imajo podjetniki; ako se jim to ne dovoli, bodo napovedali vsem ladjedelnicam po Združenih državah neizprosen boj.

Največje razburjenje je nastalo, ko je nek govornik predlagal, da se ne zahteva stavka v državni ladjedelnici v Brooklynu. Slednjič se je sklenilo, da morajo tudi ti delavci zastavkati.

Washington, D. C., 21. avgusta. — Stavka vseh ameriških ladjedelnicah, kjer se izvršujejo državne naročbe, se bo odstranila z dovoljenjem večje plače.

Posredovale bodo tri komisije. Eno bo imenoval predsednik Wilson, drugo Gompers in tretjo parobrodni urad. Povišanje plače bo brez dvoma dovoljeno.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

ZVEZNI ODBOR ZA POČITNIŠKO VZGOJO.

V okvirju Avstrije.

Ko so napovedale Združene države Nemčiji vojno, je raznim slovenskim in hrvaškim avstrijaškim listom v Ameriki zastala sapa.

Himne na čast "pravični" avstrijski vladi, na čast cesarju in kajzerju so izzvenele, postali so ponižni in žalostni, ker niso mogli izliti na papir jeze, katero so kuhali v svojih srcih.

Uverjeni so bili, da bo napovedala Amerika tudi Avstriji in drugim službnicam nemškega cesarja vojno in da bo kazen, ki jo je namenila gospodarju, zadela tudi — hlapce.

Dozdaj so prekinjene med Avstrijo in Združenimi državami samo diplomatične zveze, vojna napoved se pa še ni izvršila, in zaenkrat ne more še nihče reči, če se bo ali ne.

Hrvaški in slovenski zagovorniki Avstrije so dobili zopet malo korajže.

Začeli so premlevati že stokrat premlete stvari ter slikati Slovencem in Hrvatom v Ameriki, da je bodočnost slovenskega in hrvaškega naroda edinole v avstroogrski monarhiji, da jih le v avtonomiji pod "slavnim" habsburškim žezlom in nadgospodstvom čaka odrešenje.

Pri teh svojih trditvah se sklicujejo na izjave raznih slovenskih poslancev v avstrijskem državnem zboru in skušajo prepričati Slovence in Hrvate v Ameriki, da se njihovo pisanje popolnoma identificira z željami in nameni voditeljev slovenskega naroda v starem kraju.

Poročila iz avstrijskega državnega zbora in hrvaškega sabora, črpajo večjidel iz našega lista, kajti zaenkrat je edinole "Glas Naroda" tako srečen, da dobiva iz domovine avtentična poročila.

Vse natisnemo večjidel brez komentarja.

Komentiramo le glavne točke, tikajoče se splošnega položaja na Slovenskem in v Avstriji sploh.

Komentar k govorom slovenskih poslancev v državnem zboru naj si vsak sam vstvari in naj po svoji previdnosti razsodi, če je poslanec res tako mislil oziroma mogel tako misliti kot je govoril.

Tako so naprimer zahtevali slovanski poslanci samoupravo za slovanske dežele.

Ta samouprava naj bi bila seveda pod avstrijskim pokroviteljstvom ali z drugimi besedami rečeno: slovanske dežele v Avstriji bi bile avtonomne, proste in svobodne edinole s tem pogojem, da bi se morale pokoriti vsem določbam, prihajajočim z Dunaja, ali še dalje s severa, iz Berlina.

Ime je ime. — Od samega imena ni ponavadi nikake koristi.

Kaj vse je že povedala avstrijska vlada svojim podanikom: da so enakopravni, da imajo Slovenci ravno take pravice kakor Nemci, da so vsem odprta enako pota k izobrazbi itd., itd.

Zdaj naj pa reče kdo, da je bilo to v resnici.

Po našem mnenju vladajo v Avstriji precej čudne razmere.

Poslanci nekako rešpektirajo vlado, vlada pa poslance, ne samo nemških, pač pa tudi slovanske.

Na obeh straneh je dosti dobre volje.

In ker se zdaj avstrijska vlada, v časih najhujše potrebe, ne pogovarja s slovanskimi narodi z bičem v roki, pač pa lepo in prijateljsko, so dobili narodi zaupanje v njo.

Sklenili so žnjo delati roko v roki in se že naprej vesele plačila katerega pa ne bodo nikdar deležni.

Vlada je zadovoljna z vsako njihovo zahtevo, vse obljubi in vse odobri, seveda s pristavkom:

— Pomagajte, vzdržite, vstrajajte do konca. In ko sklenemo častni mir, bo na mernike dobrot in plačila!

Narodi ji verjamejo, kljub temu, da jih je na tisočkrat prevarila in da jim je še vedno plačala dobroto z — udarci.

Avstrija ne bo po vojni taka kot je bila dosedaj.

Za to bodo poskrbeli drugi, ki imajo več smisla za pravice narodov kot ga ima dunajska gospoda.

Zavezniki, osvobojevalci zatiranih, ponižanih in razžaljenih, bodo delili slovanskim narodom v Avstriji svobodo in ne bodo vprašali, če je avstrijski cesar s tem zadovoljen ali ne.

Če bi pa na kak čudežen način ostala Avstrija še naprej taka kot je danes in če bi sprejeli slovanski narodi iz rok avstrijskega cesarja samoupravo, smo prepričani, da bi bili tudi v bodoče ravno taki sužnji cesarskega Dunaja kot so že stoletja in stoletja.

V okvirju avstrijske države preti vsakemu slovanskemu narodu, avtonomnemu ali neavtonomnemu, — propad!...

—ooo—

Te dni so usmrtili na električnem stolcu nekega hudodelca.

Da bi mu ogrenili zadnjo uro, so mu dali čitati Zottijev list, v katerem je na štirih straneh pet nadaljevanj.

—ooo—

Dopisi.

—ooo—

Farrell, Pa.

Vsem rojakom je gotovo znano, da se je v tukajšnjem okraju začelo gibanje delavstva, da se združijo v organizacijo, ki se imenuje Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers, združeno z American Federation of Labor. Slovenci, ne pozabimo se vsi organizirati, ker le s tem si pomagamo do boljšega koščka kruha in znižanja delavnega časa. Agitirajmo med delavci, da se vsi združijo in ne samo tukaj. Ta organizacija želi, da bi bili po celi Ameriki združeni delavci, ki so zaposleni po tovarnah, ki izdelujejo pločevino. Sedaj v tem času se lahko doseže z malim štrajkom, ker družbe nimajo dosti delavcev, zato bodo morale ugoditi našim zahtevam. To pa dosežemo le pod tem pogojem, če bomo organizirani ter složni skupaj nastopili proti našim delavskim izkoriščevalcem.

Pri nas bi se sedaj lahko pohvalili, ker se dela vsak dan in tudi zasluži se že tako, da se shaja; ali človek mora garati za žive in mrtve. Seveda, kar se tiče plače za navadno delo, je 30 centov na uro; ali človek mora celi božji dan voziti in z lopato nakladati "wheelbarrow". Res je za to delo slaba plača. Seveda eden ali drugi reče, da si naj vsak poišče boljše delo nego je "labor". Ali, dragi moji, vsi ne moremo eno in isto delo opravljati. In drugič je pa to, da človek, ki ima družino, nikakor ne more čakati cele tedne, kdaj bo dobil "chance", ker ga dostikrat silijo razmere, v katerih živi, da mora opravljati delo, kakršno dobi, da preživi svojo družino. Zato se moramo potegovati, da bo tudi za najslabše delo človek plačan tako, kot se spodobi.

Seveda si nekateri delavci mislijo, češ: bodo nam že "pofiksali" plačo in dali unijo. Pa to je le bosa misel. Če bomo čakali na kapitaliste, ne bomo dosegli tega nikdar. Sicer so res v poldrugem letu dali kar celih 30 odstotkov. Ali pa veste, da nam tisto ob lepem vremenu zopet vzamejo, češ: mi nimamo profita, ne moremo izhajati? Veste, ti gospodje se ravnajo po besedah Sv. pisma: Bog dá, Bog vzame, in to se bo tudi zgodilo enkrat.

Ni treba misliti, da dajejo kar iz samega dobrega srca. Mislijo si, da je boljše nekaj dati, kakor čakati, da se bo zahtevalo več. Sedaj potrebujejo nas za delo, kakor kajzer zmage nad celim svetom. Če se pa razmere izpremene, pa lahko vse prekličejo in mi bomo delali za 19¢, kakor pred dvema letoma, ali pa še manj. Tovariši, treba je, da to, kar imamo in kar nam za naše delo gre, zagotovimo. Sedaj, ko nas potrebujejo, je čas za to, da stopimo v unijo, da dobimo zagotovljeno plačo in šurno delo. Sedaj je prilika: morda je ne bo nikdar več, zato na noge, delavci! To naj bo naš glas.

Slovencem v Farrellu bi sicer priporočal, da bi se malo bolj brigali za unijo in za delavski razred ter delovali za delavsko stranko. V tukajšnji okolici je nas precej Slovencev, pa nimamo nobenega delavskega kluba, kakor tudi socialističnega ne. Pri tem se pa bahamo, da smo naprednjaki, ali pa da smo pripravljeni vsi pomagati delavskemu razredu. Pri tem pa vsako najmanjšo stvarco kritiziramo v dopisih, če napiše kaj delavec in reče se: ali bo ta nas rešil?

Cenjeni tovariši, sicer nimam nič proti vam, ki ste morda nasprotni socialistični stranki, ali celo unijam, to pa lahko rečem, da nam pravic ne bodo prinesli kar na krožniku, ampak si jih moramo sami priboriti, ker drugače jih ne bomo nikdar dosegli. Vsi bi radi, da bi se nam boljše godilo, ali vedite, da brez združenja ali brez boja tega ne bomo nikdar dosegli. In če hočemo biti za boj, moramo biti organizirani. Le v organizaciji je naša moč; le v organizaciji se lahko razumemo in složno postopamo. Če se bomo pa tako malo brigali za svojo delavsko stranko, ne moremo priti delavci nikdar na površje.

Priporočam rojakom, da se bolj zanimamo za našo unijo in med tovariši agitirajmo, da bodo vsi pristopili k njej, potem pa rečemo: Več kruha nam dajte in skrajšajte delavni čas!

Dne 26. avgusta se bo vršil shod v Hrvatskem domu. Ker bo govornik te naše organizacije natančno opisal namen organizacije in trpljenje ubogega proletarijata, pridite vsi ob 2. uri popoldne. Nas Slovencev ne sme manjkati tam! Torej na svidenje!

Frank Kramar.

Dunlo, Pa.

Pasje vroč dan je danes, dan 15. avgusta, poln sopare! Težka vlaga spusti od časa do časa nekoliko dežja iz višin na žejno zemljo. Ker ravno danes s polno paro neprostovoljno počivamo, smo tako deležni pasje vročine v polni meri.

Da se nekoliko ohladim, vzamem v roke "Glas Naroda" štev. 190, da ga čitam. Toda med drugim prekmalu ugledam oglas superintendenta Henriette Coal Mining Co., Lanfair, Cambria Co., Pa., da potrebuje delavcev. V oglasu stoji, da se zasluži od $60 do $100 na dva tedna.

Ker mi ni ljubo, da bi se slovenski delavci zapeljali potom lažnjivih oglasov, tem potom poročam, da tu delamo tri do štiri dni v tednu. Pri [illegible] (8 ur) delu se pa pri najboljši volji zasluži $4 do $5.

Hiše dobre? No, sedaj že; toda pozimi gorje! Vodo imamo, da jo celo krave ne pijo; ako jo pa pijo, pa mleko smrdi.

Toliko za dnes v svarilo in pošteno pojasnilo rojakom.

Naročnik in trpin
pri Henriette Coal Mining Co.

(Vaše poročilo nas veseli in vedno bomo radi objavili enaka pojasnila. — Op. uredn.)

Lorain, Ohio.

Kot je bilo že poročano, priredi fara sv. Cirila in Metoda veliki piknik v korist slovenske cerkvene občine v Lorainu v nedeljo 26. avgusta. Pričetek ob 1. uri popoldne. Piknik bo nudil marsikaj, česar dosedaj že davno ni bilo. V zakulisne skrivnosti nismo sicer prodrli, a kakor gre glas po deželi, ne bo nihče razočaran, kdor bo prišel. Vodstvo prireditve je v veščih rokah ter je potemtakem pričakovati najboljših uspehov; seveda le v enem slučaju, ako se namreč občinstvo v primernem številu odzove našemu vabilu.

Zato se vljudno vabijo vsi lorainski Slovenci in Hrvati ter vsa društva, če je le mogoče, da se oberejo ob eni uri popoldne v Mr. Louis Virantovi dvorani, da se vdeleže korporativno piknika. Pri korakanju bo igrala slovenska godba pod vodstvom Mr. Tomažina. Tukaj nam je treba odpomoči, kar se prav pridno vrši agitacija za prvi piknik za slovensko faro. Upamo, da se bodo vsi rojaki in rojakinje v Lorainu vdeležili tega piknika, ker je čisti prebitek namenjen za slovensko faro sv. Cirila in Metoda. Zagotavljamo vam, da vam hočemo biti hvaležni, za kar vnaprej vsem skupaj srčno zahvaljujemo ter vam kličemo: na svidenje na dan piknika, na Pearl Ave. v hosti nasproti starega prostora.

V slučaju deževnega vremena se piknik prestavi na 2. septembra.

Konečno naj še omenimo, da kdor misli kaj darovati za piknik 26. avgusta, naj izroči župnišču ali odboru.

Še enkrat apeliramo na vse, da se vdeležijo tega piknika, saj gre za občno korist in napredek vseh. Na svidenje! Vabi

Cerkveni odbor.

Kitajska armada v Evropi.

Peking, Kitajsko, 20. avgusta. Predsednik Feng Kwo Čang je naročil generalu Čang Čun Jamu, ki je poveljeval četam, ki so se borile proti Čang Hsunu, da naj takoj mobilizira 30 tisoč mož, katere naj takoj odpošilje v Evropo, da gredo v boj proti Nemcem.

Listnica uredništva.

A. Z., Sartell, Minn. — Vsled vladne določbe vsakdo s prvim papirjem spada pod vojaščino. Braniti se ne pomaga nič.

P. Z., Davis, W. Va. — Žal, da Vam ne moremo pomagati. Vsa pismena pošta je prekinjena. Dobimo samo še včasih kake časopise.

P. O., Nokomis, Ill. — Pravite, da ste za združenje, potem pa pišete samo proti temu, da sta se združili dve organizaciji. Ne podirajte tega, kar se je tako težko doseglo. Ne čudite se, zakaj se niso združile tudi druge organizacije. Nekdo mora pričeti; drugi pa bodo sledili.

Trije ključi.

V prvih dneh maja leta 1850 so poslali pošiljatev zlatega prahu iz Folkestone v Angliji v Boulogne v Franciji. Odredili so vse mogoče varnostne odredbe, da zagotove varnost dragocene pošiljatve. Vrednosti zlatega prahu se ni natančno poznalo, vendar pa so domnevali, da predstavlja več kot $100,000. Zlato se je nahajalo v železnih zabojih in ti zaboji so bili zopet spravljeni v blagajni, ki je bila zaprta s Chubb ključavnico. Za to blagajno je bilo treba treh ključev.

Prvi ključ se je nahajal v uradu prometnega nadzornika v Londonu. Drugi ključ je imel načelnik Folkestone železnice. Tretji ključ pa je bil v posesti kapitana ladje, katera je prevažala zlato v Boulogne.

Vsa ta tri dejstva je treba dobro obdržati v spominu, na se razume nasleduje razvoje. Dragoceni tovor so prevedli na mesto določitve ter ga tam izročili načelniku bančnega zavoda, na katerega je bilo zlato naslovljeno. Blagajna ni kazala nobenih znakov, da bi imel kdo z njo kaj opravka, a ko so jo odprli, ni bilo v njej nobenega zlata. Železne škatlje so vsebovale le droban svinec. Zlato je izginilo med Londonom in Boulogne. Kako in na katerem mestu? To sta bila dva vprašanja, ki sta spravljala oblasti v zadrego. Detektiv, ki je bil prideljen blagajni, je našel na postaji v Folkestone neko staro vrečo. Čez nekoliko dni se je ugotovilo, da je bila ta vreča last nekega moža po imenu Peter Agar. Pozneje je zavzemal Peter odlično mesto v galeriji zločincev v Scotland Yardu.

Kopije njegove slike so pokazali sprevodnikom in drugim železniškim uslužbencem in več izmed njih je spoznalo moža, katerega so videli potikati se krog postaje. Detektivi so odšli, da iščejo Agarja, a sredi tega iskanja je bil ta človek aretiran, ker je skušal spraviti v denar ponarejene čeke. Spoznan je bil krivim ter obsojen na dolgoletno ječo. Izpraševali so ga, a on je zanikal vso sokrivdo pri tem drznem vlomu. Kot obsojenec se je zgražal nad tem, da so ga tako natančno izpraševali ter skušali ujeti v past. Ker so ga spoznali krivim enega zločina od strani porote, je mislil, da se ga mora pustiti na miru toliko časa, da odsluži svojo kazen. Kljub velikim naporom niso mogli detektivi ničesar spraviti iz njega.

Potekli so tedni in meseci in detektivi še vedno niso bili v stanu izvedeti kaj določenega o tem velikem ropu. Cela zadeva se je motovilila krog onih treh ključev. Blagajno so morali odpreti s pomočjo enega teh ključev. S katerim? Vse tri ključe so našli na njih pristojnih mestih in varuhi ključev so bili pošteni možje, katerih se ni moglo sumičiti ali spravljati v zvezo s takim zločinom.

Nekega dne pa je prišla na Scotland Yard (policijsko postajo v Londonu) neka ženska, ki je rekla, da se piše Mrs. Key. Izjavila je, da ima nekaj informacij, ki bi morda zanimale detektive. Oni pa so zdehali ter rekli, naj pove svojo povest. Na policijsko postajo prihajali namreč toliko ljudi, ki imajo važne informacije, da je bilo nezaupanje detektivov popolnoma upravičeno. Povedala pa jim je povest o ropu zlatega praha. Rekla je, da so izvršili ta rop Agar, Pierce in neki Tester. Slednji je bil zaposlen pri prometnem departmentu na London Bridge. Ko je šel Agar v ječo radi ponarejanja čekov, je pustil pri Pierce-u $45,000, da podpira s to svoto Mrs. Key. Po dveh ali treh plačilih pa je ustavil Pierce plačevanje in Mrs. Key je sklenila izdati ga. —

Agarja so privedli iz ječe in ga porabili kot državno pričo proti njegovima tovarišema. Pred sodiščem je pojasnil celo zgodovino, kako se je izvršilo celo delo. Agar je bil napravil načrt in ga zaupal Pierce-u. Oba skupaj pa sta pozneje napotila Testerja, da se je vdeležil podjetja.

Nekega dne je prišel Pierce v Folkestone urad ter imel v roki vroč vosek. S tem si je preskrbel odtis ključa. Nato so si možje preskrbeli vse posameznosti glede pošiljatve zlata ter sklenili izbrati si gotovo točko na potovanju, odpreti blagajno ter nadomestiti zlato s svincem.

Vse je izteklo kot se je določilo vnaprej. Stara vreča, ki jih je izdala, je služila kot shramba za svinec. Kakorhitro so bili v posesti zlata, so zbežali ter pustili odiiti blagajno na mesto določbe. Plen se je razdelilo in vse bi se gladko izteklo, če bi Agar medtem ne ponaredil par čekov, kar ga je spravilo v ječo. Celo nasledujo nesrečo pa je zakrivil Pierce, ki ni hotel izplačevati Mrs. Key izgovorjenega denarja. Pri nato sledečem procesu so bili vsi trije obsojeni na dosmrtno ječo.

Pedisin je zdravilo za bolne in utrujene noge.

Rabite Pedisin če vas srbe noge ali se pote, če imate odtise ali kurja očesa.

Kakor cel život tako tudi potrebujejo noge zrak. Škorenje oz. čevlji zabranijo zrak in to povzroči, da so noge utrujene, potne ali da pečejo. Pedisni učini isto kot zrak. Vsakdo bi ga moral rabiti. Namažite noge zjutraj z Pedisinom in počutili se bodete izvrstno celi dan. Ena škatlja zadostuje več mesecev in stane $1.00.

CROWN PHARMACY
2812 E. 79th St., E.
CLEVELAND, OHIO.

DAROVI
za nesrečno družino J. Zupana,
Grove City, Pa.

Frank Vavpotič, New York, 50 centov.

ZAHVALA.

Spoštovana tvrdka
FRANK SAKSER,
New York, N. Y.

Naznanim Vam, da sem prejel podporo v znesku $33, za kar se Vam, kakor tudi vsem darovalcem prav iskreno zahvalim.

Bog Vvam vsem stotero povrni.

Plačal sem rent, kupil sem tudi nekaj moke in drugega živeža. Nekaj pa sem poslal rojaku Valentinčiču v Farrell, Pa., za lot. Žena je bila par tednov tako bolna, da sem mislil, da bo umrla. Zdaj je že toliko okrevala, da more kaj malega skuhati.

Grove City, Pa., 19. avg. 1917.
John Zupan.

VABILO
na
VELIKO ZABAVNO
in
PLESNO VESELICO,
katero priredi
društvo sv. Alojzija št. 57 JSKJ
v Exportu, Pa.,
dne 3. septembra (Labor Day)
v Rezerdaj dvorani.

Začetek ob 2. uri popoldne.
Vstopnina za moške 50 centov; žene in dekleta proste.

Tem potom so vabljena vsa društva ter posamezni rojaki in rojakinje iz Exporta, Delmonta, Claridge, White Valley in Pleasant Valley, da se te naše veselice polnoštevilno vdeleže. V enakem slučaju smo mi vam vedno na razpolago.

Igrala bo izvrstna godba in za obilo postrežbo bo tudi dobro preskrbljeno. Torej pridite v obilnem številu.

Na svidenje 3. sept. ob 2. uri!
Louis Supančič, tajnik.
(22-24—8)

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
katero priredi
S. P. D. sv. Barbare štev. 54
v Greensburgu, Pa.,
v soboto dne 25. avgusta 1917
v dvorani Mrs. Miheve
na Haydenville.

Tem potom vljudno vabimo člane našega društva, kakor tudi člane sosednih društev ter vse rojake in rojakinje iz naše okolice, da se kolikor mogoče v obilnem številu vdeležite naše zabave.

Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina za moške $1, dame proste. Tudi dober prigrizek ter za ukrotitev žeje bo preskrbljeno.

Torej na svidenje! Odbor.
(22-23—8)

MOŽJE!

Pišite še danes po brezplačna pojasnila, kako podvojiti svoje moči, živahnost, močastvo in krepost. Hitri uspehi. Naslovite: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Dr. Janez Ev. Krek:

Slovenci

(Knjiga je bila tiskana začetkom sedanje vojne v Jeni na Nemškem. — Takoj, ko je izšla, jo je zaplenila nemško-avstrijska cenzura.)

—ooo—

Periodične publikacije. — Ko je prenehal izhajati Vodnikov list "Ljubljanske Novice" (1797-1800) niso imeli Slovenci nobenega lista prav do leta 1843. Šele teda in po trajnih naporih dolgih let se jim je dovolilo s posredovanjem nadvojvode Ivana izdajanje lista "Novice" posvečenega trgovini in poljedelstvu.

Leto 1848 je prineslo s seboj celo serijo publikacij kratkega obstanka, ki so seveda prekašale "Novice" glede njih idealnega pomena, ki pa so hitro izginile, kajti mladina jih ni mogla vzdržati pod absolutističnim režimom. Leta 1858 je izšel organ, posvečen izključno literaturi, "Slovenski Glasnik", katerega se je izdajalo tekom dobe šestih let v Celovcu.

V "Glasniku" so prišle na svetlo prve slovenske novele, dočim se je ob istem času objavilo zbirko pesnitev (Cvetje iz domačih in tujih logov). Priobčevalo se je dobre prevode, prve epične pesmi in prve romane. Mohorjeva družba pa se je posvetila pouku in zabavi naroda (tudi v Celovcu).

Franc Levstik. — Ljubezen do naroda in čistega kmečkega jezika in tudi študij srbo-hrvaške narodne poezije je bila rešitev, ki jo je prinesel najbolj važni izmed teh mladih, Franc Levstik (1831-1887).

Bil je delaven kot lirični in satirični pesnik, novelist, kritik, filolog ter je podaril narodu dela trajne vrednosti na vseh teh poljih.

Jenko. — Poet nežne melanholije, v žanru Heine-ja, kojega uplivu je podlegel in to celo glede ironije, izvzemši le Heine-jevo pomanjkanje domoljubja, — je Simon Jenko (1835-1869).

Melodijozni čar njegove lirike v družbi globokega čutovanja njegovih ljubavnih pesnitev ter navdušena domoljubnih pozivov je ostal skozi dolgo časa uzorec za naslednjo generacijo.

Jurčič. — Resnični ustanovitelj slovenske pripovedne proze je Josip Jurčič (1844-1881). V svojih majhnih delih je sledil navodilom Levstika ter se držal naroda in njegove preteklosti.

V svojih romanih in novelah pa je posnemal Walter Scotta. Postal je pravi slikar življenja slovenskega kmeta.—

Stritar. — Josip Stritar je definitivno odpravil diletantizem iz literature. Leta 1869 so izšle poezije Stritarja. Kmalu nato je ustanovil revijo "Zvon" (1870,1876-1880) ter objavil leta 1873 svoje satirične "Dunajske sonete".

Dovršene oblike v poeziji in povesti, a srednje vrste originalnosti, je postal Stritar uzor zunanje dovršenosti in pospeševalec vsled raznoličnosti svojih del.

Razširil je intelektuelno obzorje Slovencev s svojim poznanjem glavnih evropskih literatur. Njegovi nazori glede bodoče svetovne misije Slovanov so odsev Herder-ja in romantikov. Dodelil jim je nalogo, da ozdravijo svet z duhom človečanstva.

Simon Gregorčič. — Simon Gregorčič (1844-1906), imenovan "goriški slavček", je bil rojen v pokrajini Krna, katero goro se označuje v italijanskih vojnih poročilih z imenom "Monte Nero". Bil je sotrudnik Stritarja ter je najbolj popularen med vsemi liričnimi pesniki na Slovenskem. Nobenega se bolj ne čita in ne poje.

Kljub temu pa nam on ne nudi impresionističngea in sentimentalnega lirizma, temveč bolj premišljevalni, ki je združen z globokim etičnim in domoljubnim čustvom.

Anton Aškerc. — Sanjavemu in nežnemu razpoloženju Gregročiča stoji nasproti robata postava Antona Aškerca (1856-1912), ki je eden najboljših in najmogočnejših slovenskih pesnikov balade.

Za njega ni glavna stvar lepota jezika ali harmonija verza. On se ne boji trdot in neuglajenosti, če se mu zdi to primerno, da da natančno izraza svojemu duševnemu razpoloženju. Ta čistokrvni realist ljubi bolj karakteristiko kot pa formalno lepoto.

Ljubljanski Zvon. — Gregorčič in Aškerc sta bila glavna sotrudnika "Ljubljanskega Zvona", ki je pričel izhajati leta 1881 ter tvori nadaljevanje Stritarjeve revije, dasiravno se je zelo razširilo delokrog.

Z "Ljubljanskim Zvonom" in druigmi revijami, katere se je ustanovilo poleg njega (Kres, Slovan, Dom in Svet) ter s publikacijami "Slovenske Matice" se je razvila zelo zanimiva pripovedna literatura in sicer v smislu poetičnega realizma.

Pripovedovalci. — Janko Krsnik je na izvrsten način orisal in naslikal življenje v majhnih mestih, v vaseh in na deželi. — Franc Detela in Janez Mencinger sta dovršena slikarja malomestnega življenja in življenja izobraženih slojev v provinci. — Ivan Tavčar je ob svojem nastopu kultiviral romantično novelo, a je prešel pozneje k socijalnemu in tendencijozno zgodovinskemu romanu. — Janez Trdina pa je na drugi strani opisal dežele in narod v svoji rodni domovini v obliki povesti in črtic.

—ooo—

Vlomi in tatvine

16. julija ponoči sta dva ljubljanska malopridneža vlomila v skladišče tvrdke Regoršek. Splezala sta z Ribjega trga v prvo nadstropje, vlomila okno in začela spuščati blago iz skladišča. Na srečo je prišel redar in posrečilo se mu je oba tata prijeti. Eden je sicer pobegnil, a vjeli so ga naslednji dan zjutraj.

V Vipavi je ukradel neznan tat nekemu beguncu iz zaprtega kovčega 1090 kron; pustil mu je velikodušno 280 kron.

Neznani tatovi so pokradli v Spodnji Zadlobravi z njiv Ivane Gartrože in Marije Kosove čebule okoli 600 kilogramov.

Sanatorij na Sušaku (Pečine)

je na prodaj. Kakor se sliši, nameravajo zavod kupiti nekateri tržaški zdravniki, ki se že pogajajo z ravnateljstvom.

Obali angl. kanala.

Ne skozi mesece in leta, temveč skozi stoletja in tisočletja divja ob severni obali Francije in sosedni obali Anglije boj, z vso trpkostjo vojevani boj med vodo in kopnino, med morskimi valovi in skalnatim obrežjem. Neopažen od prebivalcev dežele se vrši ta neizprosni boj. Ko se na tihem koplje zakope ter podzemske hodnike, tako podkopujejo valovi skalne sklade ob bregu. Od časa do časa pa se završi splošen napad. "Artilerija morja" grmi proti obrežju in odlomljene skale meče razburkano valovje zopet nazaj proti kopnem nalik velikanskim granatam. Na Škotskem je vrglo nekoč morje betonsko maso 1350 ton 15 metrov daleč v deželo. — Strme obali, ki predstavljajo navidez nepremagljive branike ter varstvo, ki ga ni mogoče premagati, se združijo v drobec. Kjer pa se dežela ploskovito steza v morje, tam ne nastopi nobena morska artilerija. Manjka namreč municije in kak namen bi imela mogočna skala, katero bi se vrglo v močvirnato zemljo? V mirnem počasnem prodiranju napada valovje kot infanterija sovražne postojanke, gre naprej, se umika ter zavzame navidez stare pozicije dočim pa v resnici korak za korakom jemlje sovražniku kos za kosom. Od časa do časa se vprizori tudi v tem slučaju splošen napad. Rjoveč in bobnajoč se zaženejo valovi porušijo napravljene nasipe ter uničijo vse, kar srečajo na poti.

To je boj, ki se odigrava na obalah Severnega morja izza pradavnih časov, neizprosni boj med dvema silama, ki se delita v posesti planeta: — vodo in kopnino. Boj se ne vrši povsod na tako dramatičen način kot ravno ob obalih angleškega Kanala, kjer včasih navidez počiva skozi desetletja in stoleja, kjer pa zopet izbruhne z vso silo. Tak obnovljen boj pa imenujejo ljudje katastrofe. —

Dolga kronika teh bojev, v katerih je ostalo morje še vedno zmagalec. Pismeni zaznamki nas vodijo nazaj v 11. stoltje, geološke ugotovitve pa še dalje nazaj v mračno davnino.

Dolga vrsta otokov, katere označujemo kot frizijske otoke, predstavlja zadnje ostanke nekdanje kopnine, ostanke, katere je ločilo morje. Slednje je vedno bolj napredovalo in na drugih mestih je slana voda udrla globoko v kopnino, v obliki morskih zalivov. — Zuidersko jezero, Dollart, Jade in vse, kar krije sedaj motna in slana voda, je bila nekoč dežela polna polja, pašnikov, vasic, cerkev in samostanov in v teh krajih je živel zdrav in žilav narod, — piše Allmers. Tako se omenja v kronikah veliko povodenj iz leta 1362, ki je požrla povodenj iz leta okrajev ter velike povodnji ob Vseh Svetih leta 1570, ko je izgubilo nekako 100,000 ljudi življenje.

Leta 1300 je požrlo morje otok Farria, — dandanes imenovana pečina Helgoland, — in pri tem je izgubilo nad 7000 ljudi življenje. Ostala je le gora iz rdečega peščenca, ki se dviga 60 metrov nad morjem. Ko je prešel otok v nemške roke, se je zgradilo velikanske nasipe ter za nekaj časa ustavilo pogubonosno delovanje morja.

Ni pa se povsod posrečilo na uspešen način ustaviti razdirajočega dela morskih valov. Pred nekako petimi leti je izročil angleški parlament kraljevski komisiji v rešitev vprašanje, če bi se dalo preprečiti napade morja proti angleški obali. V kolikor je znano nam, da ni dobilo odgovora na tozadevno vprašanje. Dejanski pa je bilo dosti povoda za tako povprašanje.

V zgodovinskem času si je osvojilo morje precejšen del iztočne obali Anglije in sicer ne potom vi harne sile valov, temveč potom artilerijskih napadov presenetljive mogočnosti.

Ob obrežju Kanal gre v večini za strme bregove. Vzemimo le en slučaj razdejanja angleške iztočne obali Dunwich, ki leži na obali Suffolka, je bilo nekoč glavno mesto iztočne Anglije ter imelo glasom poročil zgodovinopiscev kraljevski grad, škofovo palačo, rotovž, 52 cerkva, enako število mlinov na veter ter prostorno in dobro obiskano pristanišče. Danes pa je vasica nekako 1000 prebivalcev, ki stoje na robu razbite pečine, na kateri še stoje razvaline velike cerkve. Vse ostalo je padlo v globočino, potem ko je morje globoko podkopalo zemljo. Izračunalo se je, da izgine na iztočni obali Anglije vsako leto kos zemlje, enak po velikosti Helgolandu in da zahteva morje od Velike Britanije vsako leto tribut 2 milijonov ton zemlje.

Kako pa je pojasniti ta boj morja proti kopnini na teh obalah? Pri tem si moramo najprvo ogladati obrežje Kanala in Severnega morja. To obrežje ima raz ličen značaj ter lahko razlikujemo dve v bistvu različni obliki.

Konec takozvanga severo-francoskega zaliva proti angleškemu Kanalu tvori popolnoma karakteristična tvorba krede Normandije, Pikardije in province Artois. Pričenja se pri polotoku Cotenin, ob katerem leži vojno pristanišče Cherburg. Ob celi tej obali je zapaziti takozvano kredno formacijo. In od tega polotoka naprej se razteza obrežje, ki je deloma skalovito, deloma pa ploščato in nizko. Od izliva reke Seine, kjer se obrne obal v severoiztočni smeri, pada ta kredna formacija v višini nekako sto metrov v ostrem kotu v morje in ob vznožju te skale je opaziti le ozek breg, pokrit z gramozom takozvanega granita. Te pečine neprenehoma obližavajo valov ter jih potiskajo proti zemlji. Od izliva reke Somme, kjer je obrnjena smer obali natančno proti severu, se razprostira takozvano peščeno obrežje, ki je na več mestih pretrgano od skalnih mas kot naprimer pri Bologne. Na severnem koncu tega obrežnega gorovja leži Calais in od tam naprej se pričenja velika nizka obrežna ravnina, ki se vleče preko cele belgijske, nizozemske in nemške obali do Jutlanda.

Pri angleškem kanalu je torej ločeno francosko morje od kopnine. Njegovo nadaljevanje pa je treba iskati na angleški kopnini v takozvanem iztočno - angleškem morju, ki je nadaljevanje severofrancoskega dela. Vsled tega se ne smemo čuditi, da naletimo tudi na angleški obali na strme bregove. Kdor prevozi kratko pot preko Kanala iz Calaisa, temu se že od daleč bleste bele stene Doverja. Strmo se dvigajo iz morja in na isti način tudi pri morskem kopališču Brighton. Potnik, ki prvič stopi v Doverju na angleška tla, ima čuden občutek kot da mora priti v to veliko kraljestvo skozi tenko luknjo ključavnice. Visoko zgoraj čepi trdnjava in ozke stopnice vodijo navzgor proti nji.

Iz kakega materiala pa so te pečine? Kreda je znana vsakemu otroku ter je tudi vsakemu znano, da obstaja iz mrtvih trupelj pragzgodovinskih živalic, ki so živele na plitvih morskih tleh ter se pozneje stvorile v cela gorovja. Tako so nastali kredni skladi severne Francije in vzhodne Anglije, seveda v pradavnih geoloških dobah.

Sedaj pa nastane vprašanje, kako se je izvršila ločitev med Francijo in Anglijo. Uspeh vode v boju proti kopnini je v veliki meri odvisen od trdnosti kamena in skal. Mehkejši skladi morejo nuditi morju le majhen odpor, in tako se pojavijo ob obali globoki zalivi. Trdnejši skladi pa se daljše upirajo in ostanejo še naprej v morju kot polotoki ali rti. Skale iz krede tvorijo zelo mehak materijal, ki ne more nuditi uplivom morja in valovom dosti odporne sile. Tako je bilo mogoče, da se je preknilo kopno zvezo med Anglijo in Francijo, vsled česar je nastal angleški Kanal. Angleški otoki so prav izrazito kontinentalni otoki in sicer po celem svojem ustroju ter se lahko na prvi pogled spozna, da so bili nekoč spojeni z ostalim evropskim kontinentom. K tej ločitvi so veliko pripomogli morski toki, ki so bili izvanredno močni ravno na severni obali Francije ter iztočni obali Anglije.

POZOR!

Ponarejalci so nevarni pri vsaki trgovini posebno pri zdravilih. Ne reskirajte svojega zdravja s ponaredbami. Čudovit uspeh našega Krvnega Čaja je dobil ponarejalce. Odstranite jih in zahtevajte nazaj svoj denar. Pravi Von Schlick Bolgarski Krvni Čaj ima podpis H. H. VON SCHLICK NA VSAKI ŠKATLJI. Prirejen in JAMČEN je le pri

Marvel Products Company

9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Pet mesecev trajajočo škatljo se vam pošlje za $1.00 cash, znamk ali money order. Če želite zavarovano, 10c. več.

Čudno zavarovanje jetnikov

Zelo originalne metode se je poslužil neki korziški patriot, ki je hotel preprečiti beg svojih vojnih jetnikov. Pasquale Paoli je bil leta 1755 generalni kapitan svojih sorojakov ter se je kot tak uspešno upiral Francozom, ki so oblegali otok. Korzičani so ga izvolil leta 1789 svojim predsednikom in po težkih bojih se mu je posrečilo pregnati leta 1793 sovražne tujce iz dežele. Tekom vseh teh bojev pa so padle v roke junaškega predsednika velike množice vojnih jetnikov in zaman si je belil glavo, kako bi jih spravil na varno na najbolj primeren način. — Jetnišnic ni bilo na otoku nikakih in jetniških taborišč ni mogel zgraditi, kajti manjkalo mu je predvsem moštva, ki bi stražilo taka taborišča.

To svojo zadrego je zaupal staremu prijatelju, lekarnarju Peitro Cassone, ki je bil tudi zmožen kemik. Ta pa je prišel na misel, da sestavi barvo, katere sploh ni mogoče odstraniti, razven potom kemične raztopine, katero pa bi ohranil kot svojo lastno skrivnost. S to barvo je dal namazati Paoli pri vseh vojnih jetnikih polovico obraza, nakar jim je dovolil, da se smejo prosto gibati po otoku. Vsled kričeče rdeče barve jih je bilo spoznati že iz velike daljave kot sovražnike in vsled tega jim je bilo nemogoče pobegniti ali pa vprizoriti kaj sovražnega proti domačinom. Vse ječe, vsa taborišča in vse straže so postale nepotrebne.

Težko priborjena prostost Korzike pa žalibog ni imela trajnega obstanka. V letih 1794 do 1796 so zasedli otok Angleži, katere pa so nato zopet pregnali Francozi. — Slednji so tudi pregnali iz dežele predsednika in poveljnika, generala Paoli. Lekarnarja Cassone-ja pa so Francozi prisilili, da je prišel na dan s svojo skrivnostjo protisredstva proti oni rdeči barvi, vsled česar so prišli nekdanji vojni jetniki zopet v posest svoje naravne barve.

Ženske z brki.

Na otoku Jedo na Japonskem živi pleme Aino, ki obsega nekako 17,000 duš in o katerem se poroča, da je "keltskega" izvora. Najbolj značilna stvar pri tem plemenu je, da so ženske na gorenji in dolenji ustnici tetovirane, nakar izgledajo kot da imajo brke. Če nima kaka ženska tega okraska, ima le malo upanja, da bi dobila moža. S tetoviranjem se prične, ko je ženska še otrok.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo
za Greater New York in okolico

edino postavno priznano slovensko društvo v Greater New Yorku, zboruje vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 iztočna 5. ulica blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

ODBOR:

Predsednik: ALOJZIJ SKRABAR, 424 E. 9th St., New York City, N. Y.
Podpredsednik: ALFRED JUDEŽ, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSIP POGAČNIK, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Zapisnikar: JOHN GERJOVICH, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y.
Blagajnik: ANTON KOSIRNIK, 340 E. 5th St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

LUDWIG BENEDIK, 2302 Catalpa Ave., Brooklyn, N. Y.
VINKO ZEVNIK, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.
JOSIP ŠVAL, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. HENRY U. ROBINSON, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

Čudne navade ognjenika.

Tungurahua je ognjenik v južno-ameriških Andah, ki ima navado metati iz sebe ne le lave in pepela, temveč tudi ribe, lepo parjene in pripravljene, da se jih kar položi na krožnik. Domačini, ki so brodili po pepelu po končani erupciji, so našli te majhne ribe in sicer na tisoče.

Indijanci domnevajo, da jih zaklada kako dobro božanstvo s to hrano, katero odvzame božanstvo zlobnemu duhu v boju. Ta zlobni duh pa je preje uničil njih setev z ognjem in pepelom.

Znanstveniki, ki so se pečali s to prikaznijo, ugotavljajo, da se mora nahajati pod gorami prostoren podzemski bazen, v katerem žive ribe nemotene ter ločene od sveta in luči.

Kadar deluje ognjenik, izsesa iz teh jezer cele tone vode, ki se združi z maso, dvigajočo se kvišku. V ta dvigajoči se steber zaidejo tudi ribe, ki se nato spečejo ali sparijo v vroči pari, ki jih obdaja.

Poročilo je sicer malo verjetno, a istinitost kljub temu ni popolnoma izključena.

Reške novice.

Pomanjkanje kave je povzročilo, da so nekateri trgovci in tudi zasebniki skrili precejšnje množine kave, katero sedaj skrivoma prodajajo po 80 K kilogram. Nekatere ženske so celo tako predrzne, da jo ponujajo po hišah. Policijska oblast zasleduje špekulante.

— Petrolej se prodaja izključno za obrtne in poljedelske svrhe. — Prodaja za zasebno uporabo je strogo prepovedana.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, pohištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in poi miljona (4,500.000) iztisih in je torej najboljše sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane $1.00
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane $1.00
Enkratno iskanje delavcev stane $1.00
Enkratno iskanje dela stane $0.30
Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane $1.00
Enkratno društveno naznanilo stane $0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.
Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA: **"GLAS NARODA"**

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA 5. JULIJA 1908 — INKORPORIRANA 27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODIŠEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.
II. tajnik obenem zapisnikar: J. CANJAR, 4422 Grant St., Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDETICH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVIČ, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1230 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCH, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOŠ, Route 8, Box 166, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOČEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKŠA, Box 272, Louisvill, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4487 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakazmice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

IZ URADA ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE.

Premembe v članstvu za mesec julij.

Pristopil k št. 1: Alojzij Ambrozich, roj. 1899, cert. 1752 za $500;

k štv. 14: Nikolaj Pavih, roj. 1881, cert. 1753, za $500;

k štv. 16: Catherine Gersich, roj. 188, cert. 1754, za $500; Joe Klobas, roj. 1897, cert. 1755, za $1000; Joseph Mihelich, roj. 1901, cert. 1756 za $500; Louis Zupancich, roj. 1893, cert. 1757, za $500.

Zopet sprejeti: k št. 1: John Drotar; k št. 5: John Skrajner, cert. 1214.

Suspendirani: od št. 1: Joseph Lakovich, cert. (?); od št. 8: Frank Borštnar, cert. 649; Terezija Baloh, cert. 480; Mary Kolarich, cert. 475; od št. 22: John Lah, cert. 1715; od štv. 15: Paul Culaj, cer. 969; Martha Culaj, cert. 1619.

Odstopili: od štv. 4: Mary Elte, cert. 1400; John Bissa, cert. 1203; od št. 9: Anton Strajner, crt. 1684.

Črtani: od št. 1: Marijan Kuminek, cert. 1335; od št. 11: Steve Prelec, cert. 939; od št. 14: Miha Mavrovich, cert. 1208; od št. 16: Frank Videc, cert. 1559; Frank Mikan, cert. 1631; Ana Franceljj, cert. 1629; Carie Prelesnik, cert. 1527.

Prestopili: od štv. 1 k štv. 23: Primož Modic, cert. 533; od št. 1 k štv. 5: John Fink; od št. 6 Math Liojevich, cert. 1436 in Neža Liojevich, oba k št. 23.

S sobratskim pozdravom

Frank Škrabec, glavni tajnik.

DRUGI IZDATKI.

Glasilo "Glas Naroda"	$ 15.00
W. S. Wager, za pobotne knjižice	$ 2.00
John Bohte, najemnina pisarne	$ 6.50
Frank Skrabec, mesečna plača	$ 50.00
Vrhovni zdravnik J. F. Snedec	$ 19.00
Pozabljeno vračunati za Mike Kapsh pri reviziji knjig	$ 4.00
Skupaj izdato (razni stroški)	$ 96.50
Bolniška podpora	$ 501.00
Smrtnina	$ 500.00
Skupaj izplačeno 31. julija 1917	$ 1,097.50
Skupaj sprejeto 31. julija 1917	$ 1,550.81
Čisti preostanek za isti čas	$ 453.31
Bivša imovina Zveze	$19,686.01
Sedanja imovina Zveze	$20,139.32

S sobratskim pozdravom

Frank Škrabec, glavni tajnik.

IMENIK URADNIKOV KRAJEVNIH DRUŠTEV SPADAJOČIH K ZAPADNI SLOVANSKI ZVEZI V DENVER, COLO.

Društvo sv. Martina št. 1 v Denver, Colo. — Predsednik: Joseph Pavlakovich. — Tajnik: George Pavlakovich, 4711 Grant St. — Blagajnik: John Predovich. — Seje se vrše vsakega 15. v mesecu v Joseph Videtičovi dvorani.

Društvo Slovan št. 3 v Pueblo, Colo. Predsednik: Anton Kochevar. — Tajnik: John Germ, 316 Palm St. — Blagajnik: John Kotzman.

Društvo Zapadni Junaki št. 4 v Midvalle, Utah. — Predsednik Frank Kastelic. — Tajnik: Frank Mišmaš, Box 211. — Blagajnik: Ignac Mišmaš.

Društvo Planinski Bratje štev. 5 v Leadville, Colo. — Predsednik: John Fink. — Tajnik: John Hochevar, Box 759. — Blagajnik: Fr. Zaitz, ml. — Seje se vrše v lastni dvorani na 527 Elm St.

Društvo Zvon št. 6 v Colorado City, Colo. — Predsednik: Joseph Kapsh. — Tajnik: Mike Kapsh, 580 N. Spruce St. — Blagajnik: Frank Klun. — Seje se vrše v slovenski dvorani.

Društvo Kraljica sv. Rožnega Venca št. 7 v Denver, Colo. — Predsednica: Katarina Pekec. — Tajnica: Mary Starasinec, 4576 Logan St. — Blagajnica: Mary Baudek. — Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Jos. Videtičevi dvorani.

Društvo Biser št. 8 v Mulberry, Kans. Predsednik: Peter Medosh. — Tajnik: John Crepinšek, R. F. D. 2, Box 29, Mulberry, Kans. — Blagajnik: J. Prilian.

Društvo Napredni Slovenci št. 9 v Canon City, Colo. — Predsednik: Anton Dremelj. — Tajnik: Frank Kocjan. — Blagajnik: Frank Koncilja.

Društvo Slovanski Bratje št. 10 v Victor, Colo. — Predsednik: Frank Oranem. — Tajnik: Valentin Germ, Box 951. — Blagajnik:

Društvo sv. Janez Nepomuk št. 11 v Rockvalle, Colo. — Predsednik: Joseph Blatnik. — Tajnik: Alois Simec, Box 225. — Blagajnik: Joseph Putryn. — Vsi v Rockvalle.

Društvo Zgodnja Danica št. 12, Clear Creek, Utah. — Predsednik: L. Mihelich. — Tajnik: Anton Sever. — Blagajnik: Anton Fijacko.

Društvo Junaki št. 13 v Frontenac, Kans. — Predsednik: Frank Terlep. — Tajnik: Anton Lesjak, Box 118. — Blagajnik: Louis Preložnik.

Društvo Sloga Slovencev št. 14 v Standardville, Utah. — Predsednik: John Potočnik. — Tajnik: Joseph Kopavnik, Box 1601. — Blagajnik: Frank Malivoch.

Društvo Triglav štev. 15 v Bingham, Utah. — Predsednik: Joseph Kopesek. — Tajnik: Joseph Evac, R. R. 1, Box 52. — Blagajnik: Paul Čulaj.

Društvo Zapadna Zvezda štev. 16 v Pueblo, Colo. — Predsednik: Fr. Henigman. — Tajnik: Robert Roblek, Y. M. C. A — Blagajnik: John Fox. — Seje se vrše vsaki drugi petek v mesecu.

Društvo Hrabri Slovani št. 17 v Frederick, Colo. — Predsednik: John Mayor. — Tanik: Anton Šuklje, Box 58. — Blaganik: John Shmidt.

Društvo sv. Alojzija št. 19 v Denver, Colo. — Predsednik: Anton Mencin. — Tajnik: Erazem Girshe, 4964 Pearl St. — Blagajnik: Fr. Okoren. — Seje se vrše vsakega 14. v mesecu v Jos. Prijatu dvorani.

Društvo Planinke št. 20 v Leadville, Colo. — Predsednica: Neža Kržan. — Tajnica: Frančiška Ponikvar, 615 W. 3rd St. — Blagajničarka: Paulina Bozič. — Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu na 527 Elm St.

Društvo Grintavec št. 21 v Ely, Minn. Predsednik: Ferdinand Kuhar. Tajnik: Matt. Polajnar, Box 289. — Blagajnik: Frank Erzar, Box 1021. — Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v slov. čitalniški dvorani.

Društvo sv. Mihaela štev. 22, Tooele, Utah. — Predsednik: Frank Čeh. — Tajnik: Frank Ambrosh, Box 75. — Blagajnik: Mile Milinkovich.

Društvo Cleveland štev. 23 v Clevelandu, Ohio. — Predsednik: Louis Mežnar. — Tajnik in blagajnik: John Kadunc.

Cenjeni krajevni tajniki so prošeni, da sporoče vse premembe pri društvu ali glavnemu tajniku Zveze ali pa naravnost na uredništvo Glas Naroda, da se zamore imenik uradnikov pravočasno popraviti.

IZ URADA GL. TAJNIKA.

Vsem tajnikom krajevnih društev se tem potom naznanja, da od sedaj naprej pošiljajo vse prošnje za novopristople člane in članice na novega vrhovnega zdravnika in ne več na Dr. J. F. Snedec, ker je on odšel v armado Združenih držav dne 1. avgusta.

Zanaprej pošiljajte na sledeči naslov:

Dr. Robert S. Burket,
4487 Washington St., Denver, Colo.

Frank Škrabec,
glavni tajnik.

RAČUN MED DRUŠTVI IN ZAP. SLOV. ZVEZO
za mesec julij 1917.

VPLAČALI

Ime društva	Smrt. sklad	Rezerv. sklad	Bol. sklad	Stroški poškd.	Tisk. znaki	Vrhov. zdravnik	Preveč poslali	Skupaj
Društvo sv. Martina štev. 1	67.75	1.00	75.60	16.20	0.25	0.25		161.05
Društvo Slovan štev. 3	98.74		119.00	26.25	0.25			243.97
Društvo Zapadni Junaki štev. 4	18.45		21.00	4.50	0.50			44.45
Društvo Planinski Bratje štev. 5	83.18		100.80	21.60	5.10			210.68
Društvo Zvon štev. 6	11.77		14.70	3.15				29.62
Društvo Kr. Sv. Rož. Venca štev. 7	33.83		39.90	8.55				82.28
Društvo Biser štev. 8	29.77		31.15	6.75				67.67
Društvo Napredni Slovenci štev. 9	26.47		30.80	6.60	0.25			64.12
Društvo Sl. Bratje štev. 10	5.41		6.30	1.35				13.06
Društvo Sv. Jan. Nep. štev. 11	18.27		21.00	4.50				43.77
Društvo Zg. Danica štev. 12	6.63		8.40	1.80				16.83
Društvo Junaki štev. 13	15.16		16.80	3.60				35.56
Društvo Sl. Slovencev štev. 14	21.82	1.00	24.50	5.25		0.25	1.00	53.82
Društvo Triglav štev. 15	9.24		9.80	2.10				21.14
Društvo Zap. Zvezda štev. 16	50.05	4.00	84.00	18.30	3.00	1.00		160.35
Društvo Hr. Slovani štev. 17	14.72		18.20	3.90				36.82
Društvo Sv. Alojzija štev. 19	12.32		13.30	2.85				28.47
Društvo Planinke štev. 20	9.70		12.60	2.70	0.50			25.50
Društvo Grintovec štev. 21	17.17		19.60	4.20	0.50			42.07
Društvo sv. Mihaela štev. 22	33.65		22.40	4.95	0.25			61.25
Društvo Cleveland štev. 23	6.75		11.20	2.40				20.35
Skupaj sprejeto								1462.83
Skupaj obresti od denarja								87.98
Skupaj sprejeto mes. julija								1550.81

PREJELI — Izplačilo za

Ime prejemalca	Svota	
Frank Levstek	12.00	Bol. pod.
Jos. Tekavec	12.00	Bol. pod.
John Smajdek	12.00	Bol. pod.
Ana Jager	23.00	Bol. pod.
Jos. Perme	38.00	Bol. pod.
Louis Zupančič	93.00	Bol. pod.
Jos. Prislan	14.00	Bol. pod.
Mike Vrbič	17.00	Bol. pod.
Anton Boh	72.00	Bol. pod.
Marko Petrich	19.00	Bol. pod.
G. Drakulich	12.00	Bol. pod.
Pet. Bubanovich	34.00	Bol pod.
John Stenovec	12.00	Bol. pod.
Jakob Princ	14.00	Bol. pod.
Frances Bele	68.00	Bol. pod.
Gregor Blaževič	16.00	Bol. pod.
Joseph Bizjak	33.00	Bol. pod.
Skupaj izplačano	501.00	Bol. pod.

Izvor besed štrajk, bojkot, socializem in proletarijat.

Besede štrajk, bojkot, socializem in proletarijat se rabi v vseh modernih jezikih ter jih je skoro nemogoče pogrešati. Pri tem pa nam pride komaj do zavesti, da so te besede vzete iz tujih jezikov.

V naslednjem se hočemo nekoliko pečati z izvorom in pomenom teh besed.

Vsaki dan slišimo ali čitamo besedi štrajk in bojkot, ki pa sta angleškega izvora. Štrajkati prihaja iz angleškega "to strike work", kar bi se prevedlo z "s silo položiti na tla delo" ali pravza prav "tja vdariti delo". Iz tega izvira nato samostalnik "Strike", katerega se je pričelo uporabljati v Angliji od leta 1830 naprej za nenadno prekinjenje dela od strani delavcev. Pozneje se je ta beseda udomačila tudi v vseh drugih jezikih.

Boycott pa je bilo ime nekega Angleža, ki je bil krog leta 1879 oskrbnik na posestvih nekega grofa na Irskem. Vsled njegove okrutosti in trdosrčnosti proti najemnikom grofovih posestev se ga je pričelo sovražiti po celi deželi. Malo pred žetvo so mu odpovedali vsi delavci in drugi uslužbenci delo. Noben voznik ni hotel voziti zanj in noben pek ali mesar prodajati mu živila. Vsi posestniki hotelov so se branili vzeti ga na stan in celo irska železniška družba je odklonila prevažanje njegove živine. Vsled tega je bil Boycott konečno prisiljen zapustiti deželo.

Od onega časa naprej se je udomačil izraz "bojkotirati" najprvo na Irskem in v Angliji in pozneje tudi po celem kontinentu.

Zakaj pa si je delavstvo izposodilo te izraze za svoj dnevni boj iz tujega jezika?

Če vržemo pogled v zgodovino tvorniškega delavstva, nam postane to namah jasno. V Angliji se je preje kot v drugih deželah razvil tovarniški proletarijat. Tam se je iznašlo prve stroje ter jih tudi uporabilo. Tam so nastale prve velikanske tvornice, v katerih se je na strašen način izlorabljalo na tisoče možkih, žensk in otrok ter delalo za posestnike tvornic velikanska premoženja.

Če niso hoteli delavci poginiti na žalosten način, so se morali strniti skupaj k odločnemu boju proti kapitalistom. Tako so nastale v Angliji najprvo mogočne delavske organizacije, ki so postale uzor za delavce drugih dežela. Od svojih učiteljev v boju za višje plače ter krajši delavni čas so prevzeli delavci drugih dežel tudi imena bojnih sredstev.

•

Beseda socijalizem izvira iz latinščine. "Soucius" se pravi po latinsko "tovariš" ali "sodrug". Iz tega izvira pridevek 'Socialis', iz katere besede se je zopet stvorilo "socialist" in "socializem". Teh besed pa v dobi starih Rimljanov še ni bilo ter človek ne sme sklepati, da smo prevzeli ideje socijalizma od starih Rimljanov kot smo prevzeli od Angležev izraza štrajk in bojkot.

Že pri Grkih in Rimljanih se je pojavila ideja, da je privatna lastnina škodljiva in da jo je treba odstraniti. Možje, ki so zastopali to naziranje, pa se niso naziva! socijaliste in njih nazori so se bistveno razlikovali od naših. Moderni socijalizem, ki hoče odpraviti privatno lastnino delavskih sredstev, je tako star kot kapitalizem ter neločljiv od njega. Vsled tega se je rabilo besedo 'socijalist' tudi najprvo v rojstni deželi kapitalizma, v Angliji. Izraz se je prvič pojavil v novembru 1827 v nekem angleškem listu. Beseda "socijalizem" pa se je najprvo pojavila v Franciji, kjer se je kapitalizem tudi preje razvil kot pa v Nemčiji in Avstriji.

Besedo "socijalni" je najti tudi v izrazu "socijalna-demokracija". Zadnja beseda prihaja iz grščine ter znači "vlado naroda". V stari Grški, v Atenah, najdemo tudi prvo izrazito in izdelano demokratično ustavo.

•

Beseda "proletarijat" izvira istotako iz latinščine. V nasprotju z besedo "socijalizem" pa se je rabilo že pri starih Rimljanih. — "Beseda "proletarius" izvira iz besede "proles", ki znači potomstvo. Proletarec se je imenovalo v starem Rimu le one, ki so bili tako revni, da niso mogli plačevati nikakih davkov ter služili državi v gotovem oziru le s tem, da so spravljali v svet otroke, ter s tem nove rimske državljane. V starem Rimu ni bilo treba onim, ki niso mogli plačevati nikakih davkov, opravljati nikake vojne službe, kar tvori popolno nasprotstvo z modernim časom.

Označitev "proletarec" za modernega tvorniškega delavca je prišla v rabo potom francoskega socijalista Saint-Simona in njegovih učencev krog leta 1830. Beseda pa je kmalu prodrla tudi v vse druge kapitalitsične dežele.

Položaj modernega tovarniškega proletarijata in njega pomen za narodno gospodarstvo in državo sta popolnoma različna od položaja proletarca v starem Rimu.

Rimsko narodno gospodarstvo je temeljilo na suženjstvu in prosti delavci so igrali malovažno ulogo. Rimska armada je bila v najstarejšem času kmečka armada, ki pa je postala pozneje vedno bolj armada najemnikov, ki je bila v vedno večji meri sestavljena iz inozemcev, predvsem Germanov.

Proletarci brez posestva, ki so se zbrali v mestu Rimu, ponavadi niso živeli od dela svojih rok, temveč se jih je hranilo na državne stroške. Imeli so namreč volilno pravico pri volitvah uradnikov in ti uradniki so si skušali ohraniti naklonjenost proletarijata tudi za naslednje volitve. Zgodilo pa se je tudi, da so našli ti proletarci Rimljanih. Za to pa so morali spremljati te odlične ljudi, kakor hitro so se slednji pokazali na cesti. Vele posestniki, ki so živeli v Rimu luksurijozno življenje s pomočjo bogastva, katerega so jim pridobili sužnji na njih posestvih, so namreč skušali prekositi drug drugega z ozirom na velikost spremstva, kadarkoli so nastopili na javnih prostorih.

Rimski proletarci so bili povečini parasiti ali zajedavci ter so bili bolj slični sedanjemu brezposlenemu proletariju, cestnim vitezem in vagabundom. Vedno večje naraščanje tega protelarijata pa je pripomoglo v veliki meri k konečnemu propadu rimskega cesarstva.

Moderni proletarijat pa je danes najvažnejši razred v državi. Proletarci so, ki vstvarjajo vsa bogastva in na njih delu sloni cela naša kultura. Pesnik pa pravi po pravici:

Kolesa vsa stoje pri miru,
Če hoče močna roka to....

Prvotna smisel besede "proletarec" kot označitev za človeka, ki služi državi le s svojim potomstvom, je torej danes izgubila ves pomen, kajti proletarec je dandanes oni, ki največ stori za državo in človeško družbo.

Beseda "proletarec" pa je postala v modernem času častno ime za organizirano delavstvo, ki se zaveda svoje moči in koristnosti.

Povest o Karolu Martelu.

Nekega francoskega princa so leta 714 doletele naslednje nesreče, katere so ga napravile za enega najbolj nesrečnih mož v zgodovini: razdedičili so ga, stavili pod obtožbo umora in pregnali.

Ta nesrečni človek je bil Karol, sin kancelarja tedanjega francoskega kralja. Par let pozneje pa je dvignil svojo domovino iz slabotne skupine majhnih državic v največji in najmogočnejši narod v Evropi.

Francija je bila tedaj sestavljena iz napol neodvisnih vojvodin in nominalno je vladala vsem tem vojvodinam cela vrsta nekompetentnih in zabitih kraljev, ki so znani pod imenom Merovingi. Te kralje pa so zopet vladali njih lastni kancelarji, ki so bili najbolj odlični možje v celi državi.

Pipin, vojvoda iz Avstrazije, je bil kancelar enega zadnjih teh slabih Merovinških kraljev. Pipin je imel dva sinova. Starejši je bil ubit in umora so obdolžili njegovega mlajšega brata, Karola. Karol pa je bil tudi drugače na jako slabem glasu radi svoje razsipnosti, divjosti in splošne ničvrednosti.

Njegov oče ga je vsled tega razdedičil ter prepisal vojvodino in svoja posestva na svojega vnuka, sina umorjenega. Leta 714 pa je Pipin umrl. Karol je tedaj ostal brez dedščine, brez naslova ali imena. Vsi pošteni ljudje so se ga izogibali. Naenkrat pa se je ljudstvo v vojvodini uprlo, kar ni hotelo biti vladano od otroka ali njegovega varuha. Izbruhnila je anarhija in vspričo splošnega ljudskega odobravanja je bil izvoljen za vojvodo Karol sam.

Ta nova moč in odgovornost sta imeli kaj čuden vpliv na prejšnjega razbrzdanca. Popolnoma se je izpremenil ter vladal v svoji deželi modro in dobro.

Kakorhitro je bil dosti močan v svoji lastni deželi, si je osvojil z mečem v roki tudi druge francoske vojvodine, drugo za drugo ter postal kancelar kraljestva. Preje ločene in razbite državice pa je spravil v kompaktno in mogočno maso, v nov narod.

On ni hotel prevzeti naslova kralj, temveč dopustil, da je sedel še nadalje na prestolu slabotni Merovingec. Kljub temu pa je bil Karol sam pravi monarh. Ustvaril je prava čuda v tem preje tako razorganiziranem kraljestvu.

Tedaj pa so vdrli v deželo nemški barbari, ki so bili še pogani in divjaki. Karol pa jih je pognal nazaj preko Rena ter prisilil več nemških plemen, da so se izpreobrnila h krščanstvu. Tako je dobila Nemčija svojo vero najprvo iz Francije.

Tedaj pa je ogrožal nevarnejši sovražnik ne le Francije, temveč celo Evropo, civilizacijo in krščanstvo sploh.

Par let preje je ustanovil Mohamed v Arabiji novo vero. Njegovi fanatični pristaši so zavojevali celi Iztok. Po dovršenju tega dela so obrnili pristaši Mohameda svoje pohlepne oči na bogatejše in lepše pokrajine Evrope.

Preko Sredozemskega morja se je pripodila velikanska tropa mohamedancev ter vdrla na kontinent. Poznala ni nikakih zaprek in na nitki je visela usoda cele Evrope in celega krščanstva. Če bi se teh prišlecev ne moglo ustaviti, bi kmalu postali mojstri cele Evrope ter bi vsilili svojo vero in svoje navade vsem zavojevanim narodom. Na mesto križa pa bi stopil polumesec. To je bila ena najbolj kritičnih točk v celi zgodovini Evrope. Karol pa je bil mož, ki je rešil Evropo za krščanstvo in civilizacijo.

Prav kot je Joffre leta 1914 ob reki Marne zadržal nemške trupe, ki so pretile pogin celi Franciji, tako se je tudi sestal Karol leta 732 pri Tours z mohamedanci ter jih popolnoma porazil.

To je bila zmaga, ik je rešila Evropo. Karol sam je stal v prvi bojni črti, obdan od svojih vitezov, ter razbijal glave nevernikov kot da so jajčje lupine. Poslževal pa se je velike bojne sekire in raditega so ga pozneje imenovali Karol Martel ali kladivo.

Nekdanji izgnanec se je vrnil, oživotvoril skupno Francijo ter rešil poleg tega še celo Evropo pred mohamedanskim navalom.

"Balkanski institut".

Na univerzi v Gradcu so ustanovili "Balkanski institut". V enoletnih kurzih naj usposablja Nemce za trgovsko delovanje na Balkanu. Nudi naj jim (v enem letu) dovolj strokovne in jezikovne naobrazbe za "eno ali več balkanskih držav".

PRIPOROČILO.

Rojakom v Pennsylvaniji in West Virginiji naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdavati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roke.

S spoštovanjem
Upravništvo "Glas Naroda".

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Lou. Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Bilsh in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kernc.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Mineral, Kans.: Frank Auguštin.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta.
Detroit, Mich.: Jos. Glasich.
Manistique, Mich. in okolica: John Kotzian.
Chisholm, Minn.: Frank Gove, Jak. Petrich in K. Zgonc.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
McKinley, Minn. in okolica: Fr. Bojc.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Sartell, Minn. in okolica: F. Triller.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.
Cleveland, O.: Frank Saksar, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, J. Marinčič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Frank Anzels, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek in Jos. Turk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Sunar.
Export, Pa.: Louis Supančič in Fr. Trebets.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zalar.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.
Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank chifrer.
Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, Martin Kos, John Stampfel in Heronin Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marcina in Val. Stelich.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn

sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zlatarjevo zlato.

Historična povest iz 16. stoletja.

Spisal **Avgust Šenoa.**

(Nadaljevanje).

"Pomirite se in poslušajte! Drugega dne opazim brivca v šumi. Šel je v Madvedgrad k vašemu očetu; on je očetu desna roka in on je tudi nesel pisemce radi vas v Samobor. Kaj je iskal na Medvedgradu? Dobrega nič, ker je hudič. Podal sem se tudi jaz na grad, da bi kaj videl in slišal. Brivec je bil pri očetu. Kaj početi? Skozi duri ne vidiš, skozi zid ne slišiš — in vprašati sluge, če si nem? Zmračilo se je. Vedel sem, da sta v velikem stolpu. Oblazil sem stolp kakor lisica kurnik. Vse je gorelo v meni. Čul sem govoriti; bilo je tiho, toda okno visoko. Nakrat zafrfra ptič nad menoj in sede na hrast, ki je ne daleč od stolpa. Splezam tudi jaz na hrast, višje in višje. Dospel sem na pravo mesto in splezal po močni veji naprej, kakor daleč se je dalo. Ker ni svetil mesec, bil sem varen in vse je bilo dobro. Vse sem videl — in slišal sem mnogo. Ob mizi je sedel vaš oče, pred njim pa je stal grbavi brivec. "In kaj je rekla ona?" vprašal je gospod Štefan brivca. "Nasmejala se je prav srčno", odgovoril je brivec, "pa je rekla, naj oprostite, ker ste res vražji človek. Ona sicer ni mislila več voliti moža, ali ker je vaš sin fin gospodič, noče se ga braniti. Rekla je tudi, da ga pozna in da ji bo prijetno delo, ako bo divjemu ptiču pristrigla peruti." Vaš oče je potem menil: "No, hvala Bogu, da je tako! Zdaj bo že ostal v Samoboru." "E, milostljivi gospod", meni je brivec, ne recite hop, predno ste skočili! Vaš sin je, oprostite, svojeglaven in mlad — mlad. Takšen skače zdaj sem, zdaj tja; Gruberjeva gospa zares ni šala za moža, ali ljubezen se izhlapi kakor dobro žganje na roki." "Kako pa ti misliš, brivče?" vprašal je gospod oče. "Mislim na Doro, vaša milost. Za tem grmom leži zajec. Če prav bo Klara Gregorijančeva gospa, Dora bo vendar zopet njegova ljubezen. In to bi bilo hudo — hudo radi njegove, radi vaše sramote!" "Ne blebetaj!" zavrnil ga je gospod Štefan. "Oh, gospod Štefan, jaz sem star ptič. Dobro vem, kaj se pravi, če ženska prvič ulovi moža. Ne iznebi se je lahko. Tako je, kakor bi v norem srcu nalašč gorelo nekaj posebnega. Kadar se pa mladenič samo za nekaj časa omami, takrat poje druga struna; omama mine, ostane pa duševni maček, oprostite." "Vse bo ozdravila gospa Klara", trdil je gospodar, "njeni beli roki sta kakor železne klešče." "Pa recimo", nadaljeval je brivec, "da nista, ker je treba misliti tudi na to. Recimo, da ostane gospodič Pavel trezen na Samoboru. Kaj pa potem, ako razdere mladi jelen nastavljene mreže? To je, kar mi hodi in blodi po glavi. Sramota bi bila za vašo častito glavo. Ti zagrebški reveži bi se še bolj zaupali nad vaš plemeniti rod. Posebno še po tej večerajšnji sramoti." "Po kakšni sramoti?" začudil se je vaš oče. In brivec je začel pripovedovati o nezgodi, katera se je bila pripetila Dori. Videl sem, kako so očetu igrale oči prehude jeze, kako se je tresel po vsem telesu. "Ne, pri mojem krstu", zapil je, "tako ne sme iti dalje! Prav imaš. Povej brž, kaj misliš." "E", odgovoril je grbavi ničvrednež smeje, "vedel bi za zdravilo, a bojim se zamere pri vaši milosti." "Govori prosto!" zapovedal je vaš gospod oče. "Vaša milost, kolikor mi je znano ljudsko mnenje o vas, ne zaničuje žensk, dokler so mlade in ne kljubujejo — govorim le tako, kakršno je ljudsko mnenje o vas — in če so te ženske meščanskega ali kmetskega rodu, kajti take se še rade gizdajo in ponašajo s svojo sramoto. Dora pa je lepa, zelo lepa. Vaša milost gotovo pozna meščanske hčere — ali lepše ni med njimi kakor je Dora, verjemite mi! Ko bi tedaj Doro — no, saj me razume vaša milost. Pa bi ne bila to najlepša osveta nad zagrebškimi kramarji? Ha, popokali bi same jeze!" — —"

"Lažeš, Jurko, lažeš!" krikne Pavel, skoči pokonci in trepeče po vsem telesu. "Kaj takšnega ni mogoče!"

"Bog naj mi je priča, da je bilo tako!" zavrne Jurko mirno ter dvigne roko proti nebu.

"Oh! — Pravi dalje!" prosi Pavel tiho in sede ves omamljen na kamen.

"Vaš oče", pripoveduje mladenič dalje, "se je zamislil po brivčevih besedah. "Vaša milost vidi sama", govoril je brivec, "da je to povsem jasno. Oče in sin ne moreta eno in isto dekle, kakor se reče, ljubiti. Pridi oče prej, mora se sin umakniti." "Dobro, dobro", pritrdil je vaš oče, "ali kako? Zagrebčani so moč!" "Lahko se pomaga, samo ako vašo milost ne bo pekla vest. Čez tri dni odvedel bo stari Arbanas dekle v Lomnico na vozu. Starec je slab. On nam ne bo na poti. Malko ga butimo po stari tikvi, pa za nekaj časa bo omamljen. Od Botinca naprej ni nobene vasi. Ob potu je grmovje. Oblečite dva krepka moža kakor španjolska vojaka — nalašč Luko Cručić[illegible] razume na takšno [illegible] pride voz, napadeta moža iz zasede in odvedeta dekle na vaš grad Molvice ali dalje čez mejo v vašo službo. Zagrebčani pa naj kričijo! Kaj hočejo? Španjolski begunci so ugrabili sirotico in Bog ve, kje je zdaj dekle! Ha, ha!" nasmejal se je brivec. "Velja!" pritrdil je vaš oče. Jaz se spustim naglo z drevesa, da vas poiščem. Ali veste zdaj, kaj je nama storiti?" konča Jurko.

"Vem, vem", zaječi obupno Pavel. "Oče, oče, kaj si storil, kam goniš svojega sina? — Tebi pa, dobri mladenič, bodi hvala, stokrat hvala! Pošten si in Bog te bo poplačal. Pojdiva takoj, da izpodrineva hudobneže in jim odvzameva plen!"

"Ne še", odgovori Jurko in si zakriva vrele solze. "Vi me ne poznate, čeprav sem vaš in Dorin sužen. Mirujte, pričakajva zoro. Ob zori najdeva tudi Miloša na svojem mestu."

Pavel se pomiri. Slišane besede so mu omamile možgane. Začne premišljevati. Nehote pogleda na Jurka.

"Jurko", obrne se k njemu, "ti vendar nisi nem? Kako si začel govoriti? Na kakšen čudežen način? Ti služiš meni in služiš Dori, ali čemu? Kdo si?"

Jurko povesi glavo na prsi in ne zine besede.

"Si-li slišal, Jurko?" vpraša zopet Pavel z milim glasom, položivši mu roko na ramo.

"Ne izprašujte me!" odgovori Jurko slabovoljno.

"Govori! Zaklinjam te pri materinem grobu, govori!"

Mladenič molči. Nek nemir se ga polasti, prsi mu nemirno kipe, dva ali trikrat pogleda Pavla in videti je, kakor bi se ga bal. Nakrat pa dvigne glavo in reče:

"Tvoj brat sem!"

Pavel poskoči. Nemo začne gledati mladeniča, ki je mirno sedel na kamenu.

"Ali si znorel?" zavpije mladi Gregorijanec.

"Tvoj brat sem", ponovi Jurko mirno.

"Ti? — Na kakšen način?"

"Glej, tako je!" Jurko potegne izpod srajce svetinjico, ki mu je visela okoli vratu, iz žepa pa dragocen prstan. "Poznaš-li ta-le grb? Tvoj je. Na dan mojega poroda obesil mi ga je okoli vratu moj oče — tvoj oče. Gregorijanec sem po krvi, kakor ti — po mleku nisem. Tebe je rodila druga mati. Starejši sem od tebe — ali ne boj se za dedščino. Tebe je rodila na svet zakonska žena — mene greh najinega očeta. Čudiš se, kaj ne? Poslušaj me! Izvedel boš, čemu je mutec izpregovoril, čemu čuva tebe in čemu čuva Doro. Sedi sem k meni!"

Nehote se vsede Pavel na kamen.

"Povedati hočem vse", začne Jurko, "kar vem o sebi in kar sem o sebi slišal od drugih. Mati moja je bila kmetskega rodu in se je imenovala Jela. Ako se gre iz Zagreba v Gračane, stoji pod bregom lesen mlin. Tukaj je životarila revna starka s svojo hčerko Jelico. Ti dve ženski nista imeli na vsem božjem svetu razun materinega brata, patra v samostanu, nikakega sorodnika. Živeli sta se od mlina, od motike in od živali. Treba je bilo dajati gosposki, cerkvi, delati na gosposkem polju in za oproščenje greha v samostanskem vinogradu in kar je ostalo in se porabilo doma, bilo je komaj za glad. Kaj si hočeš? Slabe so ženske roke in ne veljajo za pol moške glave v hiši. Slabo se jima je torej godilo, beda je bila pozimi, beda poleti. Moralo se je iti nad Turka. Od vsake hiše moral je po en mož v vojsko pod banovo krdelo, a kjer ni bilo moža, moralo se je plačati in dati hrano. Stric pater je dal starki marsikakšen groš, ali bil je sam siromak in niso mu dovolili drugi patri, da bi nesel raznolikega živeža iz samostana. Pravili so mi, da je bila moja mati zelo lepa, pa tudi pobožna in pametna. Znala je na pamet vse molitve za hišne potrebe, za vsaki petek in svetek. In delati je znala, kakor malokatera reduša (gospodinja, tista, ki gospodinji kot prva pri taki hiši, kjer je več žensk). Vse to mi je povedal stric Hijeronim. Imela je mnogo snubcev, a ni hotela iti od matere, od mlina. Kamor bi bila šla, povsod bi ji bilo bolje. Ali kaj si hočeš! Tudi beda je srečna, ako ne pozna boljše sreče, in tudi ženski v mlinu sta rekali: "Hvala Bogu, tudi pri naju je tako!" Tedaj so medvedgrajski kmeti dobili novega gospodarja. Gospodje Erdedi so prodali grajščino vašemu dedu Ambrožu. Ljudstvo se je veselilo, ker je mislilo, da bo bolje. Erdedi so praznili kmetom torbe do dna in sosed ni mogel pomagati sosedu včasih še s kokošjim jajcem ne. Ali prišlo ni bolje. Stari Ambrož je sedel vedno na gradu in če je bil stari še za silo, bila sta njegova sina prava vraga. Baltazar Gregorijanec ni bil pri pravi pameti. Kadar ga je popadla norost, šlo je vse okoli njega na kose. Mlajši Štefan, sicer trezen, je pa bahat in nasilen. Oprostite, gospodič", opraviči se Jurko, "da govorim o vašem očetu tako malo spoštljivo, ali zdaj ponavljam to, kar mi je pripovedoval stric Hijeronim. Ko se je Štefan vrnil iz turške vojne — on je večkrat šel nad Turke —, bilo je gorje za okolico. Oropaval je mnihe, iz zasede napadal meščane, mučil kmete in jim s silo onečaščal žene in hčere. Gregorijanci so priganjali kmete, da so jim morali zidati trdnjavi Koprivnico, Ivanić in še več drugih. Mnogo ljudi je pomrlo. Prišla je naposled še kuga. Ljudje so popadali kakor muhe, vsaka druga hiša je bila prazna. Kuga je pobrala tudi starko v mlinu. Mlada je ostala zdrava. Mnihi so rekli, da je le po božjem čudežu ostala pri življenju, a mlin je vendar okužen ter treba ga bo zažgati. In zažgali so ga. Zdaj se je Jeli godilo slabo. Kaj hoče? Naj gre služit v samostan, je želel stric. Toda ne, Gregorijanci, vedno nasprotni mnihom, ne dovole, ampak Jela mora iti služit v grad. Šla sicer ni rada, a je morala, kmet mora. Ker je bila marljiva in spretna, godilo se ji je dobro. Nekega dne v jeseni — ravno na malo Gospojnico — je šlo vse v cerkev. Doma sta ostala le stari vratar in moja mati, da čuvata dom. Tukaj se vrne Štefan iz Mokrice. Na prvi mah zapazi Jelo. Šla je nekoliko pogledat po vrtu. Štefan stopi za njo. Govoril ji je marsičesa na uho, da, ponudil ji je celo zlato vrvico. Ona ga ni poslušala, kratko ga je zavrnila. Njen ugovor ga razjezi, dogodi se in s silo prevari dekleta."

(Dalje prihodnjič).

Zastonj

čaj za poskušnjo.

15 ČUDODELNIH RASTLIN zavzema senzacijonalna zdravniška iznajdba — **FATHER MOLLINGERJEVEGA GLASOVITEGA RASTLINSKEGA ČAJA** — Ako imate revmatizem, zaprtje, nečisto kri, neredni želodec, glavobol, nered v ledicah ali jetrah, pošljite na dopisnici svoje ime in prejeli boste brezplačni zavitek. Naslov:

MOLLINGER MEDICINE CO.
21 Mollinger Building,
14 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Želim izvedeti za FRANKA ERZNOŽNIK, FILIPA SIMON in JOHNA ŠKRBINA. Kdor ve za katerega naslov, prosim, da mi blagovoli naznaniti, ali pa naj se sami oglasijo, ker jim imam nekaj važnega sporočiti. — Fr. Dolenc, Box 198, Broughton, Pa. (22-23—8)

Rada bi izvedela za svojega brata PAVLA JAGODNIK, ki se nahaja nekje v ruskem ujetništvu. Doma je iz Ilirske Bistrice. Če kdo izmed ujetnikov ve za njegov naslov, naj ga blagovoli poslati, za kar mu bova zelo hvaležna. — Frank in Andrew Jagodnik, 5431 Berlin Alley, Pittsburgh, Pa. (22-24—8)

OPOMIN.

Onemu, ki rabi ime in naslov Mr. Antona Zurmana v Clevelandu, Ohio, povemo enkrat za vselej, naj preneha, ker inače bo ponehalo tudi naše potrpljenje.

Upravništvo Glasa Naroda.

VABILO

na plesno in zabavno veselico, katero priredi tukajšnja Slovenska Alexander Godba v soboto, dne 25. avgusta. Pričetek ob 6. uri zvečer. Veselica se vrši v dvorani društva "Postojnska Jama" v Canonsburg, Pa.

Tempotom najuljudneje vabimo vsa društhva in slavno občinstvo iz Canonsburga in Meadow Lands, Pa., da posetijo našo veselico v mnogobrojnem številu, tembolj ker smo zaključili, da gre čisti dobiček za nove godbene obleke, za katere smo pričeli kampanjo pred kratkim časom.

Toraj na veselo svidenje!

Za dobro postrežbo in veselo zabavo bo vse najboljše preskrbljeno.

Odbor Slovenske godbe.

2x

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 32 let, išče dobro gospodinjo. Katero veseli, naj mi piše za podrobnosti.

Stephen Božich,
1634 Mechanic Street,
South Bethlehem, Pa.

Iščem svojo sestro JOŽEFO KAVŠEK, ki je bila prej na Lloydell, Pa. Rad bi vedel tudi za svojega strica ANTONA JAKOŠA. Doma sem iz Drage pri Zatični št. 53, sedaj se pa nahajam v laškem ujetništvu. Moj naslov: Gustav Jakoš, prigioniero di guerra, Ostuni di Lacce Italia. (21-23—8)

Kje se nahaja MILAN DRAŽIĆ in brat JANIJA MARIČIĆ? Nahajam se v laškem ujetništvu že nad eno leto. Naj se oglasijo na naslov: Petar Maričić, prigieniero di guerra, Aquila, Abruzzi, Italia. (21-23—8)

Iščem svojega strica KONCILJA iz Gamelj in sorodnika ROMANA iz Mavčič. Dalje želim izvedeti za sestro že umrlega župnika Alojzija Solnce iz Smlednika. Nahajam se v laškem ujetništvu, od doma pa ne dobim nikakih poročil, zato bi rad ž njimi stopil v pismeno zvezo. — Andrej Dolinar, prigieniero di guerra, Ostuni di Lecce, Italia. (21-23—8)

VABILO NA PIKNIK,
katerega priredi
S. P. D. sv. Barbare post. št. 72
v soboto dne 25. avgusta
v Whitney Hall, Pa.
Pričetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina za moške je en dolar; žene in dekleta so vstopnine proste.

Igrala bo hrvatska tamburaška godba. Za dobro postrežbo bo skrbel za to izvoljeni odbor.

Tem potom vljudno vabimo vsa bližnja društva JSKJ, SDPZ, SNPJ in KSKJ, vse bližnje Slovence in Slovenke ter brate Hrvate iz Baggaley, Hostetter, Marguerill, Whitney in bližnje okolice, da se te naše veselice polnoštevilno vdeleže. V enakih slučajih smo vam na razpolago in pomoč.

Članom omenjenega društva pa naznanjam, da vsak, kateri se veselice ne vdeleži, plača en dolar v društveno blagajno za pokritje stroškov.

Na veselo svidenje 25. avgusta!
F. Segula, tajnik post. št. 72.

VABILO
na
IZLET ALI PIKNIK,
ki ga priredi
društvo "Bonairski Slovenci"
št. 79 SDPZ.
v nedeljo 2. septembra
v prostorih Marije Butara ali pri sobr. Gašperu Petrovšič na farmi na Bon Air, Pa.
Pričetek ob dveh popoldne.

Vstopnina za moške je en dolar; ženski spol je vstopnine prost.

Igrala bo domača godba. Za vsestransko dobro postrežbo bo skrbel veselični odbor.

Tem potom najvljudneje vabimo vse tukajšnje rojake in rojakinje, kakor tudi iz bližnjih naselbin, da se tega izleta polnoštevilno vdeleže. Ob enakih prilikah smo tudi mi vedno na razpolago.

Anton Jakubo, tajnik.

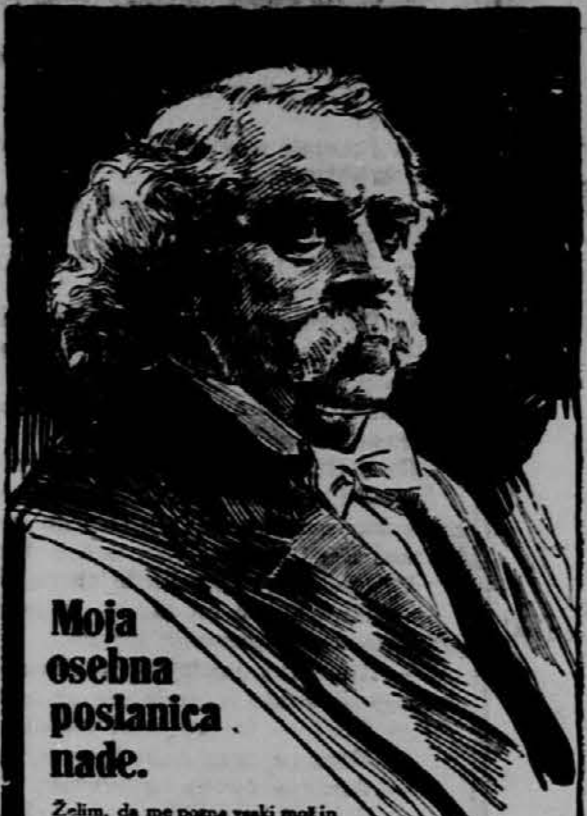

Želim, da me pozna vsaki mož in vsaka žena v tej deželi, katera trpi na bolezni. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz, kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spričuje, da sem osivel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji lasje so danes snežobeli po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkoreninjene bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolni moški in vsaka bolna ženska zaupa svoje težkoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte mojo poslanico nade.

J. Russell Price, M.D.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcijonalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo **privatno na domu in z majhnimi stroški.**

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so **sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinarnih organih** na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in v njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to **brezplačno knjižico** in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšna ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kažipot k zdravju**, in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštnino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,
S 1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj** in poštnine prosto.

Ime in priimek ....
Štev. in ulica ali Box ....
Mesto .... Država ....

Importirane Franz Lubasove harmonike

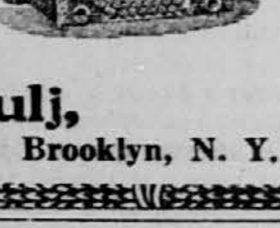

so razprodane. Imel bom zalogo zopet po končani vojni, ter se za pozneje rojakom priporočam.

Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOVČKE po $6.00 ter nove mehove od $6.00 do $10.00. Delo trpežno in zanesljivo.

Alois Skulj,
323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

DR. ROSENTHAL,
SPECIALIST,
622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, špecialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledice, mazulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

POSEBNA PONUDBA za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni z zdravljenjem vam vrnem dva dolarja.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
ustanovljen v Pittsburghu čez 20 let.

Uradne ure tedensko od 9. zjutraj do 5. popol. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 3. popoldne.
Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objav

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 11½, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72. E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmery & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

UMETNI JAHAČ

-: ROMAN :-

3 (Nadaljevanje).

3.

Nasledniji dan je bila nedelja.

V malem prestolnem mestecu je bilo zelo živahno vrvenje. — Semenj in obenem knezov rojstni dan.

Proti večeru je vprašal Gulf svojega služabnika:

— No, Karol, ali si izvedel za stanovanje?

— Stanovanje umetnega jahača, gospod stotnik?

— Da.

— On stanuje v Rožni ulici štv. 47, drugo nadstropje, prva vrata na desno.

— Rožna ulica? — Kje je ta ulica?

— Druga ulica, ki vodi z glavnega trga. — Štev. 47 je tretja hiša v tej ulici. — Spodaj je gostilna.

— Pripravi mi civilno obleko in kočijo.

— Ali ne boste šli k slavnostni večerji?

— Do tedaj sem že lahko doma.

— Dobro, gospod stotnik.

Par minut kasneje je že zdrdrala kočija v Rožno ulico.

Pri hiši je od-lovil Gulf kočjaža in se odpravil v drugo nadstropje.

Na označenih vratih je bil majhen listek papirja, na katerem je bilo zapisano z lepimi črkami: "George Bertrand".

— George! — je zašepetal stotnik in prijel za kljuko. — Nekako boječe je potrkal.

— Naprej! — je zadonel glas iz sobe.

Odprl je vrata na stežaj in v svoje nemalo začudenje opazil na zofi mlado damo v sami spodnji obleki. — Ko je dama opazila tujca, je bliskovito vstala in izginila v sosednjo sobo.

Stotnik je bil v veliki zadregi.

Pri oknu je zagledal postarnega možkega, ki je nekaj šival.

— Koga iščete? — je vprašal s hreščečim glasom.

— Gospoda Bertranda. — Ali je doma?

— Ne.

— Kdaj ga lahko dobim?

— Ne vem. — Kaj hočete?

— Govoril bi rad žnjim.

— Potem morate že jutri priti, kajti danes nima časa — je zamrmral starec.

Stotnik ga je malo natančnejše pogledal in opazil, da je šival raztrgano obleko, katero je imel prejšnji večer na sebi. — Starec je namreč igral v cirkusu ulogo pajaca.

Tedaj se je pa oglasila iz sosednje sobe ženska:

— Počakajte nekoliko, gospod, jaz bom takoj prišla.

Starec si je popravil očala na nosu in šival naprej, ne da bi se brigal za gosta.

Gulf je bil v sobi kakor na trnih. Že takoj, ko je bil vstopil, se je pokesal, da ni poklical jahača k sebi. — Lažje in boljše bi se bila pomenila. — Mislil je namreč, da ga bo dobil samega, kajti žnjim je hotel govoriti brez prič. Toda napram dami ni hotel biti neuljuden. — Najbrže mu bo dala boljša pojasnila kot pa starec.

In res, ni se motil.

Iz sosednje sobe je stopila madama Bertrand. Na sebi je imela zeleno domačo haljo. — Njena postava, njen obraz, njene kretnje, vse to je moralo vzbujati v vsakem človeku občudovanje.

— Prosim, oprostite — je rekla in začela nekoliko pospravljati. Vse je v neredu.

— Madama — jo je prekinil stotnik — če mora kdo prositi odpuščanja, ga moram jaz, ker sem takorekoč vdrl v sobo, kamor bi ne smel.

Madama Bertrand se je nasmehnila.

— Zdi se mi, da sem vas že včeraj videla pri predstavi. — Sveti Bog, še nič nisem pospravila. — Skoraj sram me je, da vidi taj gospod tak nered.

Grof je sedel na zofo, ona pa na stol poleg njega.

— Še enkrat vas prosim, oprostite mi, madama — je začel stotnik.

— Nikar ne — se je smejala ona. — Vi ste tukaj in zdaj je glavna stvar, kaj vas je dovedlo sem? — Zelo bi me veselilo, če bi vam mogla s čim postreči.

Govorila je tako priprosto in tako odkritosrčno, da je bil grof Gulf v resnici zmeden. — Lahka obleka se je tesno ovijala njenega božanskega telesa, v njenih kretnjah je bilo nekaj živahnega in veselega.

— Grof se je samo priklonil.

— Vi ste vojak, kaj ne? — je rekla nenadoma.

— Da, seveda. — Vojak sem.

— Mislila sem si. — Toda ne, kako sem neumna. — Saj sem vas vendar videla v uniformi. — Ali se morda zanimate za naše lepe konje?

— Priznati moram, da sem bil razočaran. — Toda zastrantega nisem prišel sem.

— Vi se hočete seznaniti z jahači, kaj ne? — je rekla ženska in se poredno nasmehnila.

— Jaz bi rad govoril z gospodom Bertrandom.

— Z Georgom?

— Da, zdi se mi, da mu je tako ime.

— Škoda, njega ni doma. — Danes, v nedeljo, bomo imeli dve predstavi in vsled tega mora biti na vsak način v cirkusu.— Morda pride pred prvo predstavo za trenutek sem. — Mogoče, pravim, ne vem zagotovo.

Grof Gulf je pogledal predse in se zamislil.

— Ali mu lahko kaj naročim? — ga je vprašala ženska. — Ali imate kaj potrebnega? — Georgu se bo gotovo dobro zdelo. — Toda, moj Bog! — Kaj vam je? — Smrtno ste prebledeli.

Prijela ga je za roko in ga pomilovalno gledala.

— Ne, ne, nič mi ni — jo je zavrnil. — Jaz sem čisto zdrav. Samo nekako soparno se mi zdi.

— Da, prav imate — je odvrnila madama Bertrand in odprla okno. — Zaduhlo je, toda oče ne mara biti na prepihu.

— Oče! — je zašepetal stotnik in vstal.

— Kam pa tako hitro? — je vprašala.

— Jaz vas nočem zadrževati.

— Saj me čisto nič ne zadržujete in če imate z Georgom....

— Ne, samo govoril bi rad žnjim. — Sicer pa nimam nobenega vzroka, da bi vam skrival zakaj.

— Kaj pa je? — je vprašala začudeno.

— Nekemu mojemu bivšemu prijatelju je skoraj na las podoben. — Prepričati sem se hotel. — Zelo bi mu bil hvaležen, že bi me jutri zjutraj obiskal. — Saj boste tako dobri, kaj ne, da mu boste izročili mojo vizitko?

— Grof Gulf je prebrala Marta in se priklonila. — Ne bojte, gospod grof, vaše naročilo bom točno izpolnila. — In še nekaj bi vam rada povedala.

— Kaj pa, madama?

— Čuden slučaj.

— Izrazite se natančnejše.

— Čudno se mi zdi, da iščete Georga zaradi neke podobnosti, dočim sem se tudi jaz začela zanimati za vas radi podobnosti.

— In komu sem podoben? — je zašepetal grof ter vprl svoj pogled v krasno žensko.

— Podobni ste nekemu mojemu bivšemu ljubimcu — mojemu možu.

— Georgu Bertrandu?

— Da, njemu ste podobni. — Ža vsaj tedaj, ko ni nosil tako velike brade.

— Ali ste že odlgo poročeni, madama?

— Da, žal, že dolgo časa.

— Zakaj vam je žal?

— Ne vem, če ste vi poročeni, ali ne, toda vedeti bi morali, da je va drugačna stvar z ljubimcem kakor pa možem. — Bertrand je zadnji čas silno resen in zamišljen. —Sama ne vem, kaj je žnjim. Zdi se mi, da je posvetil vsa svoja čustva umetnosti.

— In kaj bi bilo, če bi jih res posvetil?

— Kaj bi bilo? — se je zasmejala. — Vi govorite tako kot da bi mogel živeti od svoje rente. — On se ni ničesr učil kot takozvane "lačne umetnosti". Toda ta lačna umetnost ima vseeno svoje dobre strani.

— Ali tudi vas veseli ta umetnost? — je vprašal grof.

— Jaz živim in diham v nji.

— Čudno! — je rekel grof.

(Dalje prihodnjič).

Rad bi izvedel za naslov ALOJZIJA RUDOLF. Pred enim letom se je nahajal v West Virginiji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, ker poročati mu imam nekaj važnega. - John Tomšič, 14901 Darwin Ave., Collinwood, Ohio. (20-22—8)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata JOŽEFA LESKOVEC Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Carl Leskovec, 201 Church St., Toronto, Ont., Canada. (20-22—8)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata FRANKA POŽAR, doma iz vasi Markovščina na Primorskem. Če kdo ve, naj mi naznani, ali naj se sam oglasi. — Joe Požar, Box 155, Horton, W. Va. (21-23—8)

Josip Goršič iz Ponovevasi pri Grosupljem, podomače Hribarjev, iščem svoje bratrance ANTONA in FRANCETA GORŠIČA iz Št. Jurja ter ANTONA GRUMA iz Slivnice pri Grosuplju. Pišite na naslov: Gustav Jakoš, prigioniero di guerra, Ostuni di Lecce, Italia. (21-23—8)

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Zakaj je potreba kopelji?

IN MOČITI CELO SOBO?

Kopelji ne pomagajo nogam, ki se pote.

S tem samo ponesnažite sobo in razjezite svojo gospodinjo.

Poleg pa ni voda, kar rabijo noge, ampak zdravilo. Nobenih neprijetnih kopelj, nobenih neprilič- nosti. Vi ne potrebujete ničesar drugega kot **PEDISIN.**

Namažite si noge vsako jutro in odstranjeno bo vse, utrujenost, neprijeten duh, mehurji ali kurja očesa. Na miljone ga rabi — vi ga morate tudi rabiti.

Velika škatlja za družino, zadostuje več mesecev in stane le $1.00.

CROWN PHARMACY

2812 E. 79th St., E. e Cleveland, Ohio.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
špecialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

[illegible]

Krasni šopel KOLEDAR za leto 1917 [illegible]

JAKOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v zapadnih državah, Montani, Wyoming, Utah in Soloradi, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. — Upati je, da mu bodo ši rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, kar ima pokvarjeno levo roko.

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI

DOCTOR KOLER

888 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecialist v Pittsburghu, ki ima 23letno prakso v zdravljenju tajnih možkih bolezni

Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Semenotok, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi tega. Te bolezni zdravim po zadnji metodi v najkrajšem času.

Kakor hitro opazite, da vam pomanjkuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja, ozdravim v kratkem času Hydrocelo ali vodenico, kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbta in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: od 9. do 8. Ob nedeljah od 9. do 3.

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v zalogi zopet tri nove prave Kranjske Columbia recorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklica
(Regiment po cesti gre 75c
E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'lo
(Divja rožica 75c
E 3260 (Škrjanček poje žvrgoli
(Slišala sem ptičko pet' 75c

Cena vsem trem $2.25 pošiljam po Expressu. Ako kdo želi da jih odpošljem z obratno pošto, naj priloži 15c. za poštnino in jih odpošljem z prvo pošto.

To so v resnici nove prave kranjske plošče s finim petjem; pojo na obe strani.

Se priporoča Vaš rojak:
IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kletar	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Bodi svoje sreče kovač	—.50
Doli z orožjem	—.50
Fabiola	—.50
Miklova Zala	—.50
Pegam in Lambergar	—.30
Preganjanje indijanskih misijonarjev	—.40
Rodbinska sreča	—.50
Slovenske novele in povesti	—.30
Socializem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Stanley v Afriki	—.25
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
Strah na Sokolskem gradu 100 zvez.	$6.00

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Avstro-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na na drugi strani pa celi svet	$3.00

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.